

B I B L I O T E K A

ZLATNA LAĐA

UREDNIK

DAVOR USKOKOVIĆ

IZDAVAČ
MOZAIK KNJIGA D.O.O., ZAGREB

ZA IZDAVAČA
ZDRAVKO KAFOL

GRAFIČKI UREDNIK
SREĆKO JOLIĆ

OBLIKOVANJE BIBLIOTEKE
ANDREA KNAPIĆ

ILUSTRATOR
TOMISLAV TOMIĆ

KOREKTOR
MLADEN JANKOVIĆ

TISAK
TISKARA ZRINSKI D.D., ČAKOVEC. 2005.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica - Zagreb

UDK 821.163-42-93-32

PILIĆ, Sanja

U, baš mi nije žao / Sanja Pilić. - Zagreb :
Mozaik knjiga, 2005. - (Biblioteka Zlatna lađa)

ISBN 953-196-593-5

450517208

Sva prava pridržana. Ova je knjiga zaštićena autorskim pravima i ne smije se ni djelomično reproducirati, pohraniti u sustavu za reproduciranje, niti prenositi u bilo kojem obliku i na bilo koji način bez pismenog dopuštenja autora i izdavača.

E, BAS MI NIJE ZAO

SANJA PILIĆ

PREDGOVOR:

HRVOJKA MI HANOVI ĆASALOPEK

KJ Mozaik knjiga

/"RBL")
V_2006.^

SiAOMO

0

9tL

c

Knjlzi'iu« *v. iw«<w»

PREDGOVOR

Sanja Pilić u zbirci *E, baš mi nije žao* stvara oblik kratke crtice za mladež i djecu koja po žanrovskom opredjeljenju proze oscilira od oblika kratke priče (*JKurzgeschichte*), pa do oblika vicaste prozne minijature. Stil proznih crtica temelji se na igrivosti riječi, na drukčijem, »otkačenom«, duhovito izokrenutom pogledu na svakodnevnu dječju realnost. Ipak, prema duljini oblika i obradi pojedinog motiva variraju stilska obilježja tekstova u ciklusima zbirke. Kroz većinu proza prevladava prepoznatljiv autoričin suvremeni kozerski, akrobatsko duhovit izraz, temeljen na principu obrata i simpatičnog iznenađenja u kojem se nerijetko razotkriva i dotad skrivena poantiranost teksta. Umijeće stvaranja kratke, koncizne, lepršave fabule nerijetko se gradi na alogičnom slijedu asocijacija, nemirnih mladenačkih zapažanja i maštanja.

U prvom ciklusu crtica pod nazivom *Autoportret* sabran je niz humorističnih crtica u kojima se autorica identificira s vizurom mladih u pubertetu te iz njihove pozicije pruža viđenje škole, ljubavi i vlastita položaja u razdoblju afirmiranja i odrastanja. Sjajan šaljivi primjer psihologije puberteta otkriva se u crtici *Jako dobar san*, u kojoj dječak sanja da uči spavajući i odmarajući se, budući da u stvarnosti još nije skupio spremnost započeti učenje. Pri opisu raspoloženja mladih Sanja Pilić

PREDGOVOR

poseže i za ludističkom igrom stvaranja novih riječi čije značenje uvijek lebdi prema šaljivo izmišljenom, zafrkantskom gledištu. Primjer navedenog postupka možemo uočiti u crtici *Sat prirode*, u kojoj će autorica svjesno napraviti i gramatičku nepravilnost i semantičku alogičnost da bi stilistička podcrtala nekontrolirano raspoloženje pospanog i nemotiviranog učenika: »Vrlo mi je najdosadnije. Onda mi je zijevalo. Trepavice padaju, pridržavam ih kvačicama«.

Ciklus crtica *Takav život* objedinjuje teme u kojima se satirično polemizira odnos djece i odraslih, a kritička žaoka sažetog zapažanja fragmenta iz obiteljskog života upućena je ponašanju odraslih. Upravo u istoimenoj crtici *Takav život* perspektiva djeteta će ispravno uočiti prosječno uobičajeno pomanjkanje dobrog raspoloženja kod odraslih: »Nije mi jasno što se dogodi starijima kada postanu stariji. Odrvene se, ukipe se, osuše, usahnu, uvenu i zaborave se veseliti«. U pojedinim crticama, kao npr. *Razgovarajmo o životu, Moji, moji*, spontano i neuvijeno izbijaju frustracije iz života odraslih koje se reflektiraju na djeci. Naizgled jednostavan samoopis djevojčice u pubertetu pod naslovom *Želite li čuti* pruža važne kritičke strelice odraslima, ali i djeci. Dok pubertetlije mogu prepoznati štetnost bezvoljnog prepuštanja lošim navikama, koje ih čine još neraspoloženijim, dotle se odraslima predbacuje uvriježeni kruti autoritativni stav, koji mladima nabacuje krivnju i nesigurnost.

No da se odrasli ne bi iskompleksirali i prestrašili u čitanju Pilićkine knjige, u ciklusu *Krasan dan* pronalazimo crtice svakodnevnih zgoda koje na duhovito nonšalantan, ali i lirsko intiman način otkrivaju odraslima i djeci odnos razumijevanja (primjerice možemo istaknuti crtice *Moja teta Malica, Krasan dan, Nesanica, Recept za ljeto, Večera, Moderni ručak*). U tim zgodama, prepoznatljivim situacijama iz kućne svakidašnjice autorica na neobavezno jednostavan način iskazuje koliko malo napora, strpljivosti i pažnje treba da bi se uspostavio toliko željeni, a tako teško dohvatljiv most komunikacije odraslih i mladih. Unutar crtica očituje se prividno ležeran, ali u biti aktivan, optimističan, kreativno energičan roditeljski stav koji ne robuje konvencionalnostima, već do-

pušta slobodu postupaka u traganju djeteta za svojom osobnošću. Primjer zagovaranja takvog bliskog prijateljskog pristupa djeci očituje se posebice u crtici *Moja teta Matice*. U toj prozi možemo zapaziti i tihi protest protiv starmalosti i otuđenosti odraslih: »Tvrdi (teta Malica) da smo se jako zeznuli kada smo povjerovali da je život ozbiljna pojava.« Nedostatak radosti, otvorenosti i prihvaćanja dječjeg svijeta temeljne su kritike roditeljskog stava, a nasuprot tome crtice upravo tematiziraju prigode za građenje drukčijeg, ljepšeg međudnosa djece i odraslih.

Ciklus *Čudesna ceduljica* obuhvaća nježne priče o prvim ljubavima karakterističnim za osmoškolce. Priče su potpuno prilagođene shvaćanju i osjećajima osnovnoškolaca. U ovom ciklusu posebice, ali i u cjelokupnoj zbirci uočava se identificiranje vizura pripovjedača sa vizurom školarca. No osim što se to stapanje vizure osjeća u poziciji pripovijedanja u prvom licu, autorica nerijetko imitira i cjelokupan način pismenog izražavanja mladeži i djece i tako postiže dojam uvjerljivosti. Svojim duhom, otvorenošću razumijevanja i načinom izražavanja Sanja Pilić stopostotno je na strani mladih, a ujedno neprestano razotkriva odraslima taj ponekad nerado slušan i drukčiji »glas mladih«.

U posljednjem ciklusu *Slikar i ptica* autorica je dala pun zamah fantaziji stvaranjem niza irealnih crtica. Jedinstven smisao za otkrivanje skrivene ljepote, pokraj koje u životu nerijetko prolazimo s bahatošću i površnošću, donose autoričini neobični motivi. Svaki od njih na svoj će način profinjeno proširiti i oplemeniti dječji obzor. U simboličnoj lirskoj priči *Slikar i ptica* autorica sama pomaže djeci da imaju otvoren, a ne odbojan stav nerazumijevanja prema onome što možda ne možemo spoznati: »Ponekad se u onome što ne znamo ili ne možemo vidjeti kriju svjetovi čudesne ljepote«. Crtice *Znatizeljni crv* i *O djevojčici koja je voljela sanjariti* pružaju poticaj duhovnoj radoznalosti prema otkrivanju različitih mogućnosti produblivanja života. U *Nezadovoljnom žapcu* stvara se oblik male antibajke i parodije ukalupljenog oblika klasične bajke. Pobuna pisca protiv ratobornosti likova rješava se u priči *Što je čije* modernističkim rušenjem uvriježenih pravila književnog pisanja.

PREDGOVOR

Pisac kao akter ulazi u priču i iskazuje svoj povlašćen položaj gospodara priče, da bi izrazio svoj revolt prema ružnim osobinama ljudskog života. Na posljertku, kroz ironiju i šaljivu igru proza *E, baš mi nije žao* skicira duhovit portret spisateljice i napetosti pred proces pisanja knjige. Kao i kod djece, i u odraslima se latentno skriva kolebljivost, prirodna lijenost i strah pred izazovom novog posla. Ali nakon završenog posla u poanti izbija potpuno drukčija slika pisca i njegova odnosa prema stvaranju.

Nedvojbeno možemo zaključiti da se u cjelokupnoj zbirci crtica Sanja Pilič prezentira kao majstor stvaranja lepršave, duhovite crtice za mlade. Autorica u svom postupku lapidarno, ali dojmljivo i britko zahvaća isječak motiva zbilje i pruža mu neočekivanu, osebujnu poantu. Pritom se autorica otkriva uvijek u novom licu: bliska je djeci, ponekad se identificira s izrazom djeteta, čas je lirski poetična, a potom ironična i spremna na lucidno ismijavanje, lako su crtice u pojedinim ciklusima knjige složene prema srodnom tematskom usmjerenju, one su neprestano u kontrastnim izmjenama. A umijeće stvaranja skicozne koncizne crtice krije se možda upravo u takvom neprestanom obratu, kao i u nemirnom traganju za pronalaženjem novog motiva, novog poticaja i nove ideje. Ali autoričin oblik skicozne crtice ne može se isključivo promatrati kroz krilaticu osnovnog dojma: kratko - slatko - šarmantno. Umjetničko ozračje Piličkine crtice uvijek je u dosluhu sa skalpelom pogađanja životne zbilje, a i oplemenjeno stavom poticaja prema aktivnoj kreativnosti kao zapretonoj snazi djece i odraslih.

Hrvojka Mihanović-Salopek

E, BAŠ MI NIJE ŽAO

AUTOPORTRET

AUTOPORTRET

Narasla mi je surla.
Nos mi je ogroman.
Na vrhu nosa - bubuljica.
Iz te bubuljice izrasla je
dlaka.
Ispod nosa - dlačice
- da ne kažem brkovi.
Oči su mi male.
Kosa kovrčava i crvena.
Izgledam nikako.
Sličim na purana - gornji dio.
Na noja - donji dio.
Bezvezan sam.
I samokritičan.
Hoće li me itko voljeti?
Život je tako naporan.
Hm, izgleda da sam
napisao pjesmu.
Ili tužbalicu???

SAT PRIRODE

Vrlo mi je najdosadnije. Onda mi je zijevasto. Trepavice padaju, pridržavam ih kvačicama. Klimavim glavom, sav sam se polegnuo u klupu, a klupa pjeva nina-nana i učiteljica spominje medvjede i zimski san - tresnuo sam glavom, vidim puno uskličnika, a snovi se razbježali. Postavio sam ruku pod bradu i ispravio se. Jako naporno. Sila teža poteže me za rukave, glavu, a najviše za trepavice. Čim zatvorim oči, vidim sebe kako spavam na jastuku u nekakvom bazenu. Tko bi tome odolio! Opet tonem u slike, a vrat je nesiguran. Šiške su mi pale preko nosa, a usta se razvlače. Sve je tako pospano. Mir u učionici. S pola oka vidim učiteljicu kako piše po ploči. Jedva jedvice uzimam olovku, bilježnicu otvaram teškom mukom, udžbenik također, na sedamdesetoj stranici fotografija mačića koji spava. Mislim da ne mogu izdržati, još malo pa ću zahrkati... Odjednom čujem:

- Evo, Tena se vraća...

Dignem pogled i kroz prozor vidim Tenu, nosi herbarije... Zar? Vadim čačkalice koje mi pridržavaju očne kapke, protežem se, gimnasticiram, dižem se, šiljim olovku, lupkam nogom u brzom ritmu, sjedim uspravno kao na iglicama, gledam na sat, kreveljim se, popravljam kosu iza uha, pjevušim, vrtim se na stolici...

- Baš si nemiran danas - opominje me učiteljica - kao da sjediš na mravinjaku!

Ja, nemiran? To je nevjerojatno! Umalo sam zaspao u klupi, a proglašavaju me vrtirepom. Glupo se smiješim, oči su mi sasvim otvorene. Mislim: NISAM JA NEMIRAN, JA SAM SAMO ZALJUBLJEN!

JAKO DOBAR SAN

Bio jednom jedan san. A to je bio jako, jako dobar san. U njemu sam matematiku učio ležeći, sa slušalicama na ušima, čitajući strip. U stripu je glavni junak Nosonja objašnjavao računske operacije i jurio za opakim kriminalcima, a ja sam polako postajao matematički genij. Iz čista mira, učio sam ne učeci. Možete li u to vjerovati? Onda sam, za promjenu, ustao. Krenuo sam prema hladnjaku da ugrabim Coca Colu, a u mozgu mi se sve prosvijetlilo. Hrvatska gramatika postala mi je jasna kao pekmez. A čitanka sa svim tekstovima odjednom mi je zvonila u glavi. Znao sam odgovore na sva pitanja. I ne samo to. Nasred kuhinje shvatio sam ulogu korijena u životu biljaka, i što je to zapravo osmoza. I bio sam strašno pametan. Pamet je samo navirala, i što sam se više zezao, sve sam više znao. Od silne radosti počeo sam se spremati za školu i sjetio se kojekakvih događaja što su se zbivali u srednjem vijeku. Osjećao sam se kao da sam progutao enciklopediju. Bio sam sretan.

Na putu do škole kupio sam hamburger. Zagrizavši ga, sijevnulo mi je sve o toplinskoj vodljivosti različitih materijala. Osjećao sam kako znanje samo ulazi u mene. Sa svih strana. Što god sam pomislio, već sam znao. Bilo je to smiješno. I što sam se više smijao, bivao sam mudriji. A hamburger je bio odličan. I život je napokon izgledao onako kako sam mislio da treba. Sve je bilo jednostavno. Doroteja iz sedmog razreda pozdravila me i važno pogledala. Osjećao sam žmarce, trnce i mravce.

U džepu sam pronašao deset kuna. Pravo bogatstvo. I sjetio sam se tko je bio Periklo!

U školi, ne moram to posebno spominjati, bio sam glavni. Dobio sam osam petica i svi su me hvalili. Pitali su me za tajnu učenja, a ja sam im govorio o slušanju glazbe i izležavanju u krevetu, i kako mi je to pomoglo da se usredotočim na predmete. Svi su bili zadivljeni. Što sam se više cerekao i što sam bio neozbiljniji, postajao sam sve pametniji.

Kada sam došao kući, ispitao sam roditelje povijest i zemljopis i skužio da oni pojma nemaju. Samo su glumili nekakve intelektualce. Uhvatio sam ih u laži - a mene su toliko gnjavili zbog škole! Bio sam malo razočaran pa sam se povukao u sobu i ponovno nabio slušalice na uši. Zaspao sam.

Drugo jutro, mama me probudila. Upitao sam je što raste na Novom Zelandu i ona je znala. A ja više nisam bio siguran postoji li Novi Zeland. Pokušao sam se sjetiti što imam za lekturu i što je osmoza, ali u glavi mi je bila praznina.

- Moraš ispraviti jedinicu - rekla je mama.

Shvatio sam da je sve bio san i skoro se rasplakao. Mama nije ništa skužila.

Sada upravo ležim u krevetu i slušam glazbu. Sjetio sam se da mi je ujak jednom pričao o tzv. proročkim snovima. Nadam se da je moj san bio takav. Stavio sam slušalice na glavu, i možda će mi matematika postati jasnija...

Držite palčeve!

ČUDNOVATA BOLEST

Jednom je jedna knjiga bila strašno dosadna. Umorio sam se od dosadnosti i gotovo završio u bolnici. Dobio sam temperaturu, a uši su se zacrvenjele i izgledao sam prilično jadno, a po noći sam sanjao razne rečenice kako me proganjaju. Mamica se strašno zabrinula, maknula je policu s knjigama iz sobe, a enciklopedije je dobro sakrila. Liječnik je ustanovio da mi je pozlilo od slova, previše sam ih se nagutao. Moja mama je tjesteninu u obliku slova zakuhavala i u juhu i na kraju je to moralo tako završiti. Stric pjesnik nije smio doći u posjet jer je postojala mogućnost da mi se stanje pogorša. Ponekad bih, pomislivši na lektiru, dobio čudne plikove po cijelom tijelu. Izgledao sam više nego očajno, a to me bacalo u sve očajniji očaj. Razmišljao sam kako da se izvučem iz kreveta, ali ništa mi nije padalo na pamet. Liječnik je tvrdio da me uhvatio strah od škole, a poznato je da oni vole izmišljati. Bio sam utučen, bolest me je sasvim smlavila. Nakon sedam dana teške borbe s alergijom i temperaturom nazvala je Marijana i rekla da mi je poslala pismo po Tajani. Pismo, jeknuo sam i uši su mi postale tamnocrvene. Važno pismo, potvrdila je i zaklopila slušalicu. Tajana se pojavila tek sutradan. Jedva sam je dočekaao. Prokrijumčarila je pismo, dvije čokolade i hamburger usprkos tome što ju je mama proučavala poput psihologinje iz škole. Tajana joj je bila sumnjiva, ja također, a bolest joj je bila najsumnjivija. Zbilja svašta.

U pismu je Marijana napisala kako me voli i jedva čeka da se vratim u školu. Pomislio sam da ću se onesvijestiti i završiti u šok sobi, ali jedino su mi uši još više pocrvenjele.

Ogledalo, naime, visi na zidu pokraj kreveta pa mi svako malo pogled zaluta u tom smjeru i uvijek se zgrozim kad ugledam svoje uši kako svijetle poput semafora. Ipak, pročitavši pismo, shvatio sam da je moja bolest prošla. Nijedno slovo nije me uzrujalo. A Tajana mi je glupo namignula.

Čudno je kako neke bolesti dođu, ali i prođu same od sebe. Zaista nevjerovatno. Rado ću citirati strica pjesnika koji je napisao: Možda sam sve izmislio zato što sam na tebe mislio...

RAZGOVORI O VREMENU

-Jako je vruće - rekla je mamica.

- Strašno je toplo - dodala je bakica.

- Pritisak je. Noćas će sigurno kiša - dodao je djed.

- Kosti me bole - teta Barica je zakolutala očima.

- Klima se promijenila. Vrijeme je nemoguće. Sav sam znojjan - javio se tata.

-I vlaga u zraku - mamica je mučenički uzdahnula.

- Prognozirali su zahlađenje - izjavila je bakica.

- Ali objed je bio fantastičan - tata je namignuo. - Samo kad bi malo zapuhalo...

- Ne volim vjetar - zacendrala je teta Barica.

Smrklo mi se pred očima. Zar se u svim kuhinjama svijeta vode takvi razgovori?

- Lako za vrućinu, ali i pritisak... - djedica je zajauknuo.

- Zašto si zašutio, Ivica? - upitala je mamica.

- Vi ste najdosadnija obitelj na svijetu! - zaviknuo sam ljutito. - O čemu razgovarate već pola sata? O vremenu. Vrlo zabavno!

Izašao sam na dvorište sav nesretan zato što imam tako dosadnu obitelj. O čemu oni mogu satima razgovarati. I onda se čude što im je život nikakav. Ha, ha, nasmijao sam se. Ja ću biti pametniji.

Julija je sjedila na ljuljački. Uopće me nije pogledala. Kosa joj je padala preko čela.

—Juliška, kako si? - upitao sam je.

- Dobro - odgovorila je. - Jedino mi je malo pretopio... pa se ljuljam...

- Ma što kažeš... - čudio sam se.

Najmanje pola sata razgovarali smo o vremenu. A možda i više. I što je najstrašnije, uopće mi nije bilo dosadno. Vjerujem da ću čak postati meteorolog! Julijine oči su plave kao nebo, a njezina kosa podsjeća me na vjetar iznad žitnih polja. Vremenska prognoza glasi: Smrtno sam zaljubljen!

ŽBRŽČMPRS, OKVRTČĆMNJ

Kad sam bio mali, najradije sam sa sestrom razgovarao francuski:

-Vulže, abonbon že katr...

Ona bi mi plazila jezik

Onda bih prešao na engleski:

- Hevju, mevju, tenk juri veliku mačku...

Nitko me nije slušao.

Kineski nije upalio:

- Cvoung, činšon šen.

Zapravo, to i nije bio neki razgovor. Sestra bi mi pokazivala dugi nos i meketala:

- Meee... meee...

Želio sam govoriti sve jezike.

Biti razumljiv svima.

Brbljati sa zvijezdama. Mijaukati na nekom mačjem dijalektu. Stavio bih kvačicu na nos zbog francuskoga naglaska. Nos mi je crven. I plav. Zatim sam muljao pikulu u ustima. Engleski - s pikulom. Govorio sam kao pravi kauboj. Izbacio bih bradu naprijed, zvučao ozbiljnije.

-Jel z Jacekom se u redu? - pitala bi teta Ankica. - Furt se nekaj krevelji. Niš ga ne razmem...

Kao da sam ja nju razumio! I to glupo ime. Jacek. Kao Pickek. Ili Micek. Mama je gledala nekakav češki film dok sam ja nevinno rastao u njezinu trbuhu. A taj Jacek je bio sav meckini

- kako mama kaže - i sav bumbini, i lutkani, i medasti, i slatkim. I tako sam postao Jacek.

Grozno.

Svašta.

Onda bi mi rekli: To uopće nisu nikakvi jezici. Sve si izmislilo. Daj, govori normalno.

- Meee, meee... - blejala bi sestra.

- Hoćeš li jajca na oko? - mamica bi upitala nehajno. -

Jacek, pupice moja, hoćeš papati?

Kao da su oni govorili normalno.

- NEĆU! - viknuo sam jednom. Cijela se kuća stresla.

- Nisam ja nikakva pupica! - dreknuo sam.

Sad sam već veliki.

Idem u peti razred i učim engleski i njemački.

Kad god sretnem Blanku na školskom hodniku - zanijemim.

- Kaj ti nemaš jezik? - upitala me jednom.

Od muke sam izgovorio:

- ŽBRŽČMPRS!

A ona je uzvratila:

- OKVRTČĆMNJ!

1 otada se pitam, je li mi možda izjavila ljubav.

I na kojem jeziku?

VAU, VAU!

Sjedim ja tako, a sjedi i on. Gledam ja, gleda on. Pomaknem se, a i on se pomakne. Počne lajati. I ja ga sve razumijem.

- Vau, vau, vau! (Baš mi je dosadno.)
- Izvedi pseto van! - zapovjedi teta Slavica.

Smrzнем se od straha. Teta Slavica je opasna kao troglavi zmaj. Uvijek čuje ono što ne treba čuti i vidi ono što ne treba vidjeti. Osim toga, ne voli pse. A moj psić pasmine *bogtepitaj* nema neki autoritet. Sliči na metlicu za ugljen, a zove se Micek. Tako sam ga nazvao od dragosti. Micek, Micica.

- Micek, mislim da moramo u šetnju.
- Vau, vau! (Dobro si se sjetio.)
- A gdje je lanac?
- Vau, vau, vau! (Tamo ispod kreveta, kompa.)
- Baš ti hvala!
- Vau, vau! (Nema na čemu.)

Teta Slavica me gleda kao da sam pao s Marsa. Ona ne zna ništa o psima i ljudima. Razumije se u pospremanje, glačanje i kuhanje. U tome je fantastična. Jednom je u žaru opijenosti i sreće gotovo usisala Miceka, a drugi put ga je umalo istresla kroz prozor. Čim se primi spremanja njezino smrknuto lice odjednom se razvedri.

- Hajdemo Micek van. Ovdje nismo poželjni.

Micek maše repom. Gura mi njušku među noge, a onda skače. Teta Slavica se već dočepala krpe za prašinu i tekućine za

čišćenje namještaja. Ozareno nas gleda. Opet će ona srediti ne-
kakve mikrobe.

Ne razumijem odrasle.

Ponekad mi je zlo od njih.

Uopće ne shvaćaju ljepotu i prijateljstvo.

-Vau, vau! (Požuri, požuri!)

Izlazimo. Srce mi je puno. Uvijek se osjećam ponosno dok
šećem s Micekom. Dlaka mu se presijava na suncu. Valja se po
travnjaku. Naganja vrapce.

- Baš nam je dobro!

- Vau, vau, vau! (Potrči sa mnom!)

Trčim za Micekom. Čini mi se da sam mudriji i pametni-
ji nego što sam bio do maloprije. Osjećam se kao onaj svetac
koji je razgovarao sa životinjama. Da me čuje, teta Slavica bi po-
mislila da sam poludio.

- Vau, vau, vau, vau, vau! - laje Micek kao da mi je
pročitao misli. - (S obzirom da sam jako inteligentan pas obav-
ještavam te da odrasli ne trebaju znati sve ono što djeca znaju.)

-Vau, vau! - odgovaram Miceku. - Imaš potpuno pravo!
Prijateljstvo govori svim jezicima.

Micek me čudno gleda.

- Što mogu kad sam pametan. Kakav pas, takav vlasnik!

TAKAV ŽIVOT

TAKAV ŽIVOT

Moj tata čita novine. I zijeva. Umoran je. Ima podočnjake. Morao je prodati automobil i sada pati. Pustio je brkove, ali je svejedno zlovoljan. Više se ne ogleda u zrcalu i ne radi grimase. Ne nasmijava me. Strašno je ozbiljan. Lupa vratima. Nije ni primijetio da sam počeo skupljati sličice košarkaša. Više ne idemo zajedno na nogometne utakmice. Pije pivo, i kad je kod kuće, zuri u televiziju.

- Takav je život - ponavlja često.
- Kakav? - pitam ja.
- Pa, takav... - odgovara on i ne gledajući me...

Ponekad pomislim da bi život mogao biti ljepši kada bi me primijetio...

Nije mi jasno što se dogodi starijima kada postanu stariji. Odrvene se, ukipe se, osuše, usahnu, uvenu i zaborave se veseliti.

Takav je život, kazat ćete. Ali to nije nikakav odgovor!

ŽELITE LI ĆUTI

Jesam li dobra?
Hoću li odgovoriti na pitanja u testu?
Zar mi nos nije prevelik?
Ovakve majice više nitko ne nosi.
Gladna sam.
Htjela bih imati svoju sobti.
Mama se razboljela. Viče i čupa me za kosu.
Tata se ne javlja.
Psihologinja me nagovara da crtam životinje.
Ništa mi se ne radi.
Kad me pitaju kako sam, odgovorim: Dobro.
U školi mi se rugaju. Govore da sam glupa.
Nosim naočale i pogrbljena sam.
Ne volim tjelesni.
Osjećam se krivom.
Kažu da moram biti dobra.
Ne razumijem kad nešto pročitam.
Matematika mi je teška.
Imam loše ocjene.
Često mi je mučno.
Ne volim filmove s tužnim završetkom.
Htjela bih biti princeza i imati dugu kosu.
Htjela bih da me netko voli.
Najgore mi je kad mi kažu da sam zločesta.

Umorna sam.

Boli me glava i ne želim više govoriti.

Najsretnija sam dok gledam crtice na televiziji i jedem ko-

RAZGOVARAJMO O ŽIVOTU

Sjedimo tako ona i ja. Moja mama i ja. Moja mama je glumica.

- Natoči mi kave, anđele - kaže ona ujutro.

Oči su joj zaokružene podočnjacima.

- Moram učiti ulogu. Žena koju je muž napustio. Ništa posebno... - mama zijeva.

- To će ti biti lako - kažem, nalijevajući kavu. Volim biti ovako odrasla. Volim kada smo prijateljice. Mama pije crnu kavu, a ja u svoju dolijem mlijeko.

- Baš i neće.

- A zašto? I tebe je tata napustio. Imaš iskustva.

- Da, ali žena iz predstave sasvim je drukčija od mene. Ona još mora patiti, jer iz patnje želi nešto naučiti... A uostalom, ona nema tebe... Ha, ha, ljubavi moja slatka!

- I ti si patila.

- Možda. A možda je sve bila taština. Mi glumice glumeći mnogo naučimo o taštini... ako hoćemo.

- Ali tata se ne javlja. I ne šalje novce. I ne čestita rođendane, Božiće, Nove godine... Na ulici me ne bi prepoznao. Ponekad sam jako tužna.

- To je normalno. Budi tužna. Jednog dana tuga će se rastopiti i ispariti.

- Baš sam dobru kavu skuhalala! A zašto ti tatu ne podsjetiš da ja postojim... Možda bi ga trebalo gnjaviti.

- Odluka je na njemu. On zna da postojiš. Ljubav koju trebaš moljakati, uopće nije ljubav. To znam sigurno. Ljubav je ravnopravna, ona uvijek nudi širi obzor. Ne ponižava te i ne igra se.

-Joj, sad si se uozbiljila...

- Pčelice, ja sam samo htjela piti kavu. A ti me u rano jutro zaokupljaš pitanjima ljubavi i smrti...

-1 kada ćeš početi vježbati?

- Još malo. Još malo. Gora si od redatelja. Sasvim lud čovac. Sav se zajapuri od umjetnosti... Dobro sam to rekla.

-1 ja ću biti glumica.

- Nemoj zezati...

- Hoću, hoću...

- Budi, budi... gluma je lijepa. Toliko različitih osoba... Jednom, kad sam glumila groficu Kostinski... trebala sam je naći u sebi. Nisam znala piti vino onako otmjeno, ni pudrati nos, ni pretvarati se kao što je to običaj u visokim društvima... Došla bih kući i jela sardine iz konzerve. Gazdarica bi mi upadala u sobu i isključivala grijalicu. Svako poslijepodne na glumačkim probama, iz posvemašnje bijede i jada, ulazila bih u svijet blagostanja i licemjerja. Sviđala mi se ta dvojnost. Sviđalo mi se što sam bogatstvo mogla iskusiti kroz glumu...

-1 onda?

- Što onda? - pita mama začuđeno. I kao da se tek tada probudila.

- Što je bilo s gazdaricom?

- Pozvala sam je na premijeru, dala joj najbolje karte. Dva dana prije premijere još sam se sa strahom ušuljavala u kupaticu - gazdarica nije voljela da trošim vodu. A onda na premijeri, pojavila se zajedno s mužem i sinovima... Kad smo se našle

nakon predstave, gazdarica je bila druga osoba... Hej, ulizivala se! Ona meni. Bila je sva slatka. Htjela mi je sniziti stanarinu. Pozvala me na nedjeljni ručak. Poistovjetila me s groficom Kostinski. Mislila je da sam ja, zapravo, grofica. Odjednom me gledala drugim očima...

- To je divno...

- Nimalo nije divno, cvjetiću. Tada sam shvatila da se ljudi, na neki način, uopće ne vide. I da je sve predstava. I da treba gledati između slika, čitati između redova i slušati između rečenog... Nimalo jednostavno.

- Što bi bilo da si glumila neku siroticu?

- Gazdarica bi me izbacila iz stana, vjerojatno. Nije baš bila samilosna. Na svu sreću, vrlo sam brzo otišla.

- Mamice, tako mi je lijepo s tobom razgovarati i piti kavu...

- Živjela kava!

- Uvijek od tebe nešto saznam...

- I ja uvijek od tebe nešto naučim, leptiriću.

- Što od mene možeš naučiti?

- Recimo o tome kako izgleda ljubav; ima dugu kosu, zelene, pospane oči, madež na lijevom obrazu... Miriši na breskvu, ne znam zašto... Zatim od tebe mogu naučiti i kako izgleda sreća. Još mogu naučiti i da pravi učitelji znaju biti djetinjasti, a često, i jesu djeca... Eto. A sad bih morala ići štrebati tekst. Ipak sam ja jedna štreberica.

- Mama, ti nisi štreberica. Ti si moja prijateljica.

- I ti si moja prijateljica. I još k tome najčudesnija i najdivnija kćerkica. Ti si moja učiteljica, zečiću. I zato me brže-bo-lje potjeraj na učenje...

TATINA NAJSTRASNIJA PRIČA

- Tatice, tatice, tatice, ispričaj mi najstrašnijiu priču - gnjavio je sin tatu na obali.

- Ah, sine, već sam ih sve ispričao...

- Sjeti se neke nove... daj se sjeti...

- O zombijima?

-Ne...

- Grof Drakula izašao je iz svog mračnog dvorca...

- Ta mi je dosadna.

-Vukodlaci su oštrili zube na kamenju...

- Bezveze...

-Jednom sam se šetao po groblju i u podne je pao mrak. Sunce je zasjalo kao mjesec, a gavranovi su pjevali pjesme...

- Glupa priča, znam je napamet.

- Ah, što da radim? Uostalom, nećeš dobro spavati.

- Ali sada je dan. Sada se ničega ne bojim.

- Skupina mastodonata krenula je u grad... Odlučili su pojesti veliku i malu djecu...

- Sasvim neuvjerljivo. Zijevam od dosade...

- Sjetio sam se. Slušaj ovu novu strašnu priču. Sa svojim najdražim sinom spavao sam na najljepšem krevetu i sanjao najčudesnije snove. Uživao sam i uživao i odjednom se probudio i ugledao i ugledao... BAKU!!!

- To nije strašna priča.

- Meni jest - odgovorio je tata i šutnuo kamenčić nogom.
- Vrlo strašna i vrlo duhovita, ali ćeš je shvatiti tek kad budeš bio velik, oženjen i kad budeš ljetovao zajedno s punicom.
- Ah, tako. Pih!

MOJA MAMA

Moja mama igra nogomet. Atomska fizika joj je mačji kašalj. Guljenje krumpira joj je smrtno dosadno. Ali voli ići na tržnicu. Zna popraviti bicikl. Voli glumatati. Mijenja glasove, prenemaže se. Oponaša susjede. Razgovara s televizorom. Ujutro pije kavu s mlijekom i maže trepavice.

- Kako je moguće da si ti znanstvenica? - pitam je.
- Ne znam - odgovara ona.
- Ti znaš mnogo o atomima?
- Možda.

Moja mama kaže da se u svakoj pravoj ženi krije pravi muškarac. I obratno. Tata je zbrisao prije nekoliko godina. Morale smo biti jako hrabre, mama i ja. Spavale smo u istom krevetu. Pričale smo priče. Njezine su priče bile o čudnim atomima, jezgrama i protonima. Mama bi im davala imena: Jozo, Filip, Pero, svašta je izmišljala. Ja sam njoj pričala o lutkama, kraljicama i vitezovima.

Mama je rekla da smo nas dvije atomska jezgra. Shvatila sam da je to nešto čvrsto.

I da nastaje iz ljubavi.

Ljudi mnogo govore o ljubavi. Ali to su samo riječi. Riječi su zarobile svijet i sasvim se izlizale.

- Moram si kupiti novu haljinu - kaže mama. - I tebi tra-perice. - Smije se. I ja se smijem. Sjedim u spavaćici i uživam. Pijem mlijeko. Nas dvije smo prijateljice. Osjećam se udobno.

Mogu reći i napraviti što god želim.

Baš je dobro imati atomsku supermamu!

KAKAV I TAKAV

Moja je mama otišla učiteljici i rekla joj da sam ja takav i takav. Učiteljica je odgovorila da sam ja takav kakav sam, ali bih mogao biti onakav kao Pero. Po mom mišljenju, Pero je nikakav i radije bih bio svakakav nego kao on. Ja sam ja, odlučno sam upozorio mamu, na što je ona odgovorila da je ona ona i da ima pravo biti ona i ne peći mi palačinke dokle god sam takav kakav sam. Vidio sam da se sve zakompliciralo i da ću ostati bez palačinki i da mi je bolje ne biti takav kakav sam, nego takav kakav nisam. Dakle, vrlo jako dobar. Postao sam toliko dobar, to mi je gotovo neugodno. Čini mi se da ne mogu disati i sve me nekako žulja. Kuhinja se pretvorila u tvornicu palačinki, a susjedi govore: Kakav divan dječak! A zapravo ja uopće nisam takav!

PRINCEZA I PRIČA

Jednom davno, davno, u pradavnoj davnini živjela prelijepa princeza. Princeza nije imala pojma da je princeza, mama joj je stalno govorila da je obična glupača, a tata bi je tukao. Često roditelji ne ispadnu baš onako kako bi trebali i princeza je mislila da su svi roditelji takvi. Imala je prozirno, nježno i mekano srce, bijelu put i tamne oči. Mislila je o sebi sve najgora i često se skrivala u podrumu. Ponekad joj se činilo da je zalutala u neku čudnu, strašno ružnu priču iz koje ne može pobjeći. Kako je vrijeme prolazilo, priča je postajala sve strasnijom. Bol koja se ispočetka činila malom, sve više je rasla. U gradu je bilo zabranjeno govoriti o roditeljima i prikazivalo ih se uvijek u najboljem svjetlu, ma kakvi god oni bili. Uopće, bilo je mnogo stvari o kojima se nije smjelo i htjelo govoriti. Zbog toga su stanovnici izgledali sivo i jadno. Princeza je bila tužna, i počela je ispitivati svoje srce što treba učiniti.

- Dobrota bez hrabrosti ne vrijedi baš mnogo - reklo je srce. - Moraš u sebi pronaći hrabrost i snagu da ne slušaš ružne riječi o sebi, i što je još važnije, da ne povjeruješ u njih. Kad god ti netko zaprijeti ili te povrijedi, ja ću tri puta ubrzano zakucati i reći: Volim te. To je ono u što trebaš vjerovati.

Princezi se savjet učinio vrlo jednostavnim, ali kad god bi je mama uvrijedila ili tata podigao ruku, vidjela je kako je teško vjerovati srcu koje govori o ljubavi. Zato je jednog dana pobjegla od kuće.

-Jesam li dobro učinila? - upitala je srce.

-Jesi - odgovorilo je srce. - Ljudi bi ti, možda, odgovorili drukčije, ali oni su zaboravili što je ljubav. Izmislili su pravila, zakone, sagradili čitave svjetove na licemjerju i neiskrenosti. Zaboravili su na kraljevstvo koje su nosili u srcu...

- I što ću sada, ovako sama? - upita princeza. - Ipak se bojim.

- Ne trebaš se više bojati - odgovori joj srce. - Izašla si iz priče u kojoj je mnogo toga bilo zabranjeno... i nisi povjerovala u laži o sebi. Pustila si mi da te vodim, a vjeruj mi, za to je potrebna najveća hrabrost... Zato ćeš sada ući u novu priču i postat ćeš princeza...

- Postat ću princeza? - upita princeza.

- To si oduvijek i bila. Samo nisi znala... A tamo, iza onoga velikog drveta skriva se dvorac i u dvorcu princ...

- Što će biti s mojim roditeljima? - upita princeza srce.

- Oni će živjeti u svojoj priči dok im ne postane nepodnošljiva... Jednog dana će im dojaditi život u laži i sjetit će se da su nekoć imali krasnu i dobru kćer... Krenut će u potragu za tobom, i ne znajući da, zapravo, traže sebe... S vremenom će naučiti slušati svoje srce, a onog dana kada otkriju da ono skriva ključ istine - naći ćete se zajedno. Vama će to možda izgledati kao čarolija, nama srcima je to normalno.

- Ah divno! - usklikne princeza i pojuri u novu priču. Bing-bang, bing-bang, lupalo je njezino srce... A kako i ne bi — pravi princ čekao ju je u dvorcu.

I što se onda dogodilo?

Jednoga dana, jednoga dana to će vam ispričati vaše srce...

MOJI, MOJI

Moja teta ima mačku i psa.

Moja teta ima kratku kosu.

Moja teta je neudata.

Moja teta ne razgovara s mojom mamom.

Moja mama kaže da sam zločest.

Moj tata me smatra neodgojenim.

Moja mama tvrdi da je moj tata sebičnjak.

Moj tata kaže da su mama i teta opasne babe.

Moja teta i moja mama su bile na sudu. Posvađale su se oko bakine ostavštine.

Moja me teta otada izbjegava.

Moja mama me voli samo kad je tužna; onda kaže: Ti si mi sve na svijetu!

Moj tata mi piše pisma.

Ja stalno plačem. Svima idem na živce.

Moja mama drugima priča kako me obožava.

Moj tata drugima priča kako me voli.

Moj tata me uvijek podsjeća kako nema novaca, iako ga ništa ne pitam.

Moja mama mi stalno ponavlja kako se žrtvovala za mene i kako moram biti zahvalan.

Moja teta najviše voli svog psa i mačku.

Moja teta kaže da su samo pas i mačka vjerni prijatelji i samo nas oni neće nikada izdati.

Moj tata mi šalje glazbene čestitke za rođendan. Ponekad mi telefonira.

Moja mama ponavlja da nije mislila da će joj život izgledati ovako kao što izgleda.

Ja idem u školu i nesretan sam.

Jako se stidim svoje nesreće.

Nemam prijatelje i slabo učim. Grizem nokte.

Moja mama je u pravu.

Moj tata je također u pravu.

Ja sam strašno, grozno, zločesto, neodgojeno i nemoguće dijete.

Ne znam što da radim.

Ne znam što bih trebao raditi.

Samo mi se plače.

Vjerojatno sam razmažen.

Moja mama, moj tata i moja teta su moja obitelj.

Možda ću biti dobar kada narastem?

ROĐENDAN

Sjedimo moj otac i ja.

-1 kako je mama? - pita me.

- Dobro - odgovaram.

- A kako je u školi?

- Prošao sam s vrlo dobrim.

Moj otac pali cigaretu.

- Ima li mama koga?

- Nema.

- Nitko joj ne dolazi?

- Ne. Ona voli biti sama. Ali ja...

On gleda kroz mene. Subota je i sjedimo lažući jedan drugoga. Uopće ne želim biti s mojim ocem, jer on ne želi biti sa mnom. Obećavao je brda i doline, lagao je godinama. Napraviti će ovo, napraviti će ono. Dobivao je i gubio poslove, pio s društvom, izmišljao. U sedam godina zajedničkog života nas dvojica nikada nismo nekamo zajedno izašli. Uvijek je i mama bila s nama. Mama je bila glupa. Osam godina su rastavljeni. Ja sam sretan. U kući nema svađe.

Danas mu je rođendan. Nisam ga mnogo viđao ovih godina. Iako živimo u istom gradu, sreli smo se samo nekoliko puta. Zaboravio je da postojim. Ne šalje mi novogodišnje čestitke. Oženjen je ponovno. Ima druge poslovne planove. Volim ga promatrati, iako se tada osjećam starmalo. I tužno. Ali to je neka druga tuga, ne moram zbog nje plakati.

-1 kako se zabavljaš?

- Igram košarku i izlazim s prijateljima. Ognjen i ja se još uvijek družimo. Sjećaš se?

- Da, sjećam se Ognjena. Hoćeš li još malo štrudle? Ljerka je vrsna kuharica. Što kažeš na Ciboninu pobjedu?

Slabo mi je. Ne znam što bih pričao. Jedva čekam kada će biti gotova ova tortura. Želim s dečkima hodati po naselju. I voziti se na skateboardu. Tada mi se čini da letim. Da imam krila. Osjećaj slobode je neopisiv. Nitko me ne sputava lažnom ljubavlju.

Moj otac ponovno pripaljuje cigaretu. U tom trenutku slični na ostarjelog Clintu Eastwooda koji je odlučio srediti razbojnice. Ali to traje trenutak. Nema odlučnosti i promjene u njegovu životu. Uvijek je u istom filmu. Hoću li ja, kad odrastem, ponavljati iste pogreške? Hoću li zaboraviti ovaj osjećaj koji sada imam, a to je da mogu bolje odlučivati od njega i da me nije strah istine, ma kakva ona bila. Hoću li uspjeti biti stopljen sa skateboardom u jedno, prelijećući ponore i zavoje? Hoću li uspjeti voljeti sebe, drugo vrijeme, svog klinca? Šutim, žvačem štrudlu.

- Nadam se da ćemo se češće viđati - kaže moj otac.

- I ja se nadam - lažem.

- Život je kompliciran - on ustaje sa stolice i prijateljski me grli.

Idemo prema izlazu. Veliko predsoblje okreće se oko mene. Hoću zraka!

- Možda - odgovaram.

- Već si velik - kaže.

Netko mora biti, mislim u sebi zlovoljno.

- Netko mora biti - izgovaram glasno, ali moj otac me više ne čuje. Već je zatvorio vrata.

KRASAN DAN

KRASAN DAN

Vladimira, to je jedna djevojčica. Moja. To znači: mogu je zagrliti, poljubiti, mogu joj kosu natrljati limunom.

Kada su praznici, onda je Vladimira najsmješnija. Hoda cijeli dan po kući u pidžami. I bosa. Stalno negdje ostavlja papuče.

Onda nestane.

Čujem tipka na pisaćem stroju.

Pitam je, vičem. Iz kuhinje.

- Što radiš, Vladimira?!

Ona viče. Iz sobe.

- Pišem roman!...

Ja vičem:

- Pokvarit ćeš pisaći stroj!... - I ljutim se na sebe što to vičem. Jer stroj se uvijek može popraviti, a roman se ne može uvijek napisati.

Kuham kelj. Kelj i nije neka hrana, reći ćete. Ali Vladimira ga obožava. Kad stan po njemu miriše, evo nje.

- Ja sam gladna - kaže. - Htjela bih da imam kosu kao Marilyn Monroe. Marijana mi je rekla da stavim limun.

- Kamo... u kelj? - pitam.

- Ne, u kosu - odgovara Vladimira.

(Već znam što me čeka.)

Odlazi do klavira. Vladimira svira klavir. Ponekad. Njezina junakinja iz romana također svira. Zove se Iva Sojer. Stalno joj

se nešto događa. Ta Sojerica, kao da je živa. Često moram o njoj čitati. U zadnjem poglavlju bila je na Mjesecu i u nogu joj se zabola raketa.

- Ne piše se najkraće, nego najkraće - ispravljam Vladimiru.

- Ispravit ću - odgovara Vladimira.

- A kako bi bilo da se odjeneš?

- Nikako.

Svira. Onda više neće. Otvori krletku i pusti kanarinca. Kanarinac se zove Wolfgang Amadeus Mozart. Skraćeno - Mocika. Leti po cijeloj kući. Promatra se u staklu i ogledava. Ja stiskam limunove i mažem Vladimiri kosu. I ona se gleda u ogledalu. Slična je Mociki, nešto proučava.

Sasvim je velika.

A bila je mala, mala.

Ponekad mi se učini da je sve to nemoguće, da je narasla, da piše roman i hoće imati kosu kao Marilyn Monroe.

Strašno brzo je to došlo.

Nisam se još ni razbudila, nisam još ni postala mama, onako istinski, a djevojčica je već narasla.

Sve majice mi je uzela. A hoda po kući u pidžami.

- Gdje su ti papuče? - pitam je.

Tražimo papuče po stanu.

- O, kakav je ovo dan! - čudim se samoj sebi.

- Pidžamast - odgovara ona. Oprala je kosu. Šiške su joj posvijetlile.

Onda me uhvati griznja savjesti. Ništa nisam napravila. Samo sam se muvala okolo i promatrala kćer. Ništa pametno, korisno ili mudro nisam uradila. Baš sam glupo potrošila dan. Va-

ni je proljeće, pravo pravcato... Mogla sam... mogla sam... Ipak, gledajući kroz prozor, pomislim: Ali toga ću se dana jednom sjećati. I mirisa limuna u zraku, i pjeva kanarinca, i Vladimire u pidžami. I Ive Sojer, one iz romana. I papuča. I reći ću, vjerojatno glasno: - Hmm, hmm... baš je to bio krasan dan!

NESANICA

Teta Elizabeta ima nesanicu.

- Kako to imaš nesanicu? - pitam ja. - Gdje imaš nesanicu? Što radi nesanica u tebi?

- Ti me ne razumiješ - kaže teta Elizabeta.

- Ti **mene** ne razumiješ - kažem ja. - Zanima me gdje se nalazi nesanica. Kako izgleda? Ako znaš da je imaš, onda je možeš opisati. Volio bih znati od čega se nesanica sastoji. Jer tako si često zlovoljna zbog nje.

Na svu sreću teta Elizabeta nije uvredljiva osoba kao moja mama i s njom mogu otvoreno razgovarati. Moja mama svoju nesanicu uzgaja poput fikusa, pomno je zalijeva i lašti i tumara s podočnjacima po stanu. Uvijek se osjećam kriv zbog mamine nesaniče, a često i zbog bolesti koje ju očekuju.

- Nemoj me živcirati, dobit ću rak - kaže ona. - I otpuhat će me crveni vjetar. Otvorit će mi se čir na želucu... Ako me ne budeš slušao, razboljet ću se.

Strašne bolesti vrebaju iz svakog kuta. Hodam po kući kao optuženik.

Onda dođe teta Elizabeta. Ona nema djece i valjda zato ima manje problema s nesanicom i boleštinama svih vrsta. Teta Elizabeta priča viceve, obožava jesti banane i zna se smijati.

- Što imaš kad imaš nesanicu? - pitam ja. Baš sam uporan!

- Pa, ne znam što imam. Neke misli mi se motaju po glavi...

- Znači, nesanica se sastoji od misli... Kad mislim, imam nesanicu?

- Nije to tako. Nemoj me zafrkavati.

- Htio bih znati što je nesanica, da je pobijedim jednom kad me napadne.

- U svakom slučaju u nesanici ima straha, zabrinutosti i loših misli... Što više viceva ispričam u jednom danu, to mi je nesanica manja... Eto. Prilično si dosadan - kaže mi teta Eliza-beta.

Ali ni ja nisam uvredljiv.

Samo sam znatiželjan. 1 kako mi se čini, treba umjeti reći mislima: E, SAD MI VAS JE DOSTA!

I otići na spavanje. A one neka se snalaze kako znaju.

Treba nesanicu srediti, prije negoli uđe u doručak, osmijeh, igru, učenje, radost.

To znači da snovima treba ostaviti dovoljno prostora.

Jako sam pametan!

Zasluzio sam jedan dobar san. U kojem ću biti Superman!

IZGUBLJENO - NAĐENO

Kakav čudan dan, izgubila sam kišobran. U tramvaju, u rusvaju. Tako mi je tužno bilo, što to meni baš se zbilo, i skoro sam plakati stala, mada nisam više mala. Oči su mi se ukosile, orosile, ovlažile, zasuzile i ozbiljne vrlo bile. Kišobran, kazat ćete, pa zbog toga se ne plače, za suze treba nešto jače. Luk, na primjer, ili muk, ili neki strašan zvuk... Al to kišobran poseban je bio, još moj djed ga je snio, dok se šetao, klanjao, klatio i za mojom bakom patio. Kišobran iz davnine, iz neke stare rime, sastavljen iz starog žara, izvađen iz ormara.

Jako čudan dan.

Mislila sam na djeda, mislila sam na baku, mislila sam na mamu i na tatu, i bilo je strašno plačno, i vrlo mlačno, i oblačno, i mračno. Odjednom sam strašno poželjela biti dijete, sjediti u hodalici i ljutiti neke tete, i da mi se pričaju priče za laku noć i dobar dan, i da mi pjevuše za dobro jutro i laki san. Poželjela sam pjesme o moru, o cvijeću i rascvjetalom drveću. I još koješta drugo! Da imam brčka i zeca, zatim haljinu od svile i dvije samo moje vile, da moje ispunjavaju želje i prave mi veselje, zatim medvjedića iz dućana i lutku koja kaže: mama.

Jako čudan dan. Svemu kriv je kišobran.

Eh, Sanja, Sanja, rekla sam sama sebi, što je sada, molim, tebi? Odjednom bi bila mala, kao da je to baš šala. Misliš da je lako klinka biti, kada moraš sirup piti, ili već čak prije devet, legnuti se baš u krevet? Igračke pospremiti i popodne drijema-

ti, jesti špinat pun vitamina, šal imati jer je zima, i sve tako, nije lako, baš nikako!

Jako, jako čudan dan. Svemu kriv je kišobran.

Nije lako biti dijete, a ni čovjek, to istina je živa, dobar je onaj tko iz djetinjstva ispliva. Jer život je rijeka za plivače i veslače, a ne za utapljače i neplivače. I dok ja razmišljah tako mudro i duboko, otvori u meni se moje treće oko. Okrenem se, a kad tamo što se desi, tko se ono meni smiješi. Gospođa sa žutom kapom, žurnim hoda korakom i u ruci drži san, pronađen djedov kišobran.

Čudan dan.

I tako je sve sretno bilo. Dođoh kući, a djed me gleda mi-lo, pa mi kaže, ajde, ajde, jedi vraže! A kad doda da je kasno, meni posta sasvim jasno da bez obzira na centimetre, kilometre, hektolitre, godine i razne brojke, mi za naše djedove i bake, mame i tate, nije šala, ostajemo djeca mala.

Jako čudan dan.

ZNATIŽELJNI VIDEK

Videk ima šest godina. Vrlo rado postavlja pitanja. Zato njegove najčešće korištene riječi glase:

MOGU LI?

ZNAŠ LI?

ZAŠTO?

KAKO?

GDJE?

KADA?

KAMO?

KOLIKO?

On pitanja postavlja otprilike svakih pet do sedam minuta, a ponekad i češće. Uglavnom, kad padne noć moja je glava za tri broja veća nego ujutro (od razmišljanja). Kriomice gledam u enciklopedije i razne pametne knjige da bih mogla nekako odgovoriti na sve što ga zanima.

A kad treba ići u krevet, onda se čuje Videkova najpoznatija i najglavnija rečenica:

NEĆU SPAVATI!!!! NEĆU SPAVATI!!!

Sva sreća da se pitanja ne mogu postavljati u snu. Iako sam sigurna da Videk i sanjajući nešto ispituje.

Otprilike:

- Hoće li brzo doći jutro?
- Zašto je jutro - jutro?
- Zašto ljudi spavaju?

- Zašto ljudi sanjaju?

Jadna ona osoba iz sna koja mu mora odgovarati. Dobro se i ona naradi, a i umori.

Jedino Videk nije nikad umoran.

Jer on sam kaže:

- A **zašto** bih bio umoran?

RECEPT ZA LJETO

- Hajde da napravimo ljeto - rekla sam Vladimiri.
- To nije moguće - odgovorila je. - Ljeto se ne može napraviti...
- Može, može... sve se može kad se hoće... Pogledaj, evo ovako... Dodaj mi papir i ja ću umjesto recepta za kolače napisati recept za ljeto... Što ljeto mora sadržavati...

Piši: veliki sladoled

- : cijelu plahtu plavog neba
- : komadić mora, planina, rijeka ili jezera
- : šetanje, kupanje ili planinarenje
- : suncobran
- : kasno jutarnje buđenje
- : igre na dvorištu
- : mamu i tatu, djeda i baku
- : prijatelje
- : čitanje zanimljivih knjiga
- : odlaske u kino
- : ljuljanje na ljuljački
- : smijanje od uha do uha
- : ležanje na travi
- : majicu kratkih rukava
- : sanjarenje.

- Baš dobro - rekla je Vladimira - ali što se događa ako netko nema sve te »sastojke«?

- Ne trebaš sve to imati - pa i ja kada mi nedostaju neke namirnice promijenim plan i umjesto orahnjače napravim vanili-kiflice... I opet je dobro... zar ne? A u ljetu je najvažnije sunce... a njega obično ima dovoljno.

- Htnmmm, da, da... ali u taj tvoj recept bismo ipak trebali staviti napomenu čega *nikako* ne bi smjelo biti u ljetu.

- Čega? - upitam.

- Škole - odgovara Vladimira - znaš, za svaki slučaj...

- Dobro... onda černo ovako napisati:

U LJETU MOŽE BITI SVEGA

OSIM ŠKOLE... I SNIJEGA.

-1 snijeg je dobrodošao, mama, ako nekamo otputuješ... daleko.

- Eh... snijeg sam stavila zbog rime... Dakle, jedino ne želim školu...

- Da... školu ćemo imati cijele jeseni, zime i proljeća... Neka se ona odmori od nas učenika i mi od nje... A kada ćemo ZAISTA napraviti ljeto?

- Koji je danas dan?

- Utorak... šesti lipnja...

- Uskoro... U međuvremenu potraži sandale i slamnati šešir... tako da budemo spremne...

- Bit će to najbolje ljeto na svijetu, zar ne mama?

- Ma, što najbolje... bit će to NAJLJETNIJE LJETO na svijetu... vidjet ćeš!!!

MOJA TETA MALICA

Moja teta Malica tvrdi da je poslijepodne stvoreno za spavanje, prijepodne za sanjarenje, a noć za dokolicu. Tvrdi da smo se jako zeznuli kada smo povjerovali da je život ozbiljna pojava. Moja teta Malica se ponekad bavi slikanjem, ponekad putuje, zatim piše pjesme, fotografira. Uglavnom se smije, nema djece, ali stalno su nekakva dječurlija u njezinoj blizini. Moja mama Sandra ne prestaje se čuditi svojoj sestri Malici kojoj sve što poželi polazi za rukom. Teta Malica nosi dugačke suknje i pomalo je rastresena, ali nikada ne izgubi ono što je važno - na primjer, fotoaparat, ključeve od stana ili slično. Jednom je, doduše, izgubila našeg psa, Čupeka, ali Čupek je sam našao put kući. Malica se uopće nije uzrujavala, vrtjela je nožnim palcima i smijala se našoj zabrinutosti.

- Čupek je inteligentan pas, dopustite mu da to pokaže...

Ja jako volim tetu Malicu. Za deveti rođendan dobio sam od nje na dar pet sati škakljanja, dvadesetak odlazaka u kino i četiri lažne ispričnice. To znači da kada mi se zbilja jako, jako ne bude išlo u školu - ne moram ići... Teta Malica će srediti stvar. Ona kaže da škola previše djetinjstva oduzima nama djeci, da to nije red... I da treba biti domišljat, a ne bosti se s rogačim... Teta Malica ima pjege na obrazima, i iako je starija od moje mame, slična djevojčicu. Ponekad, kad sam nezadovoljan zato što nemam kompjutor, ili nekakvu superodjeću, ili košarkaški dres, moj prijatelj Ogi kaže:

- Ali ti imaš tetu Malicu!

I tada sam sretan. Nitko nema tetu koja po ljeti spava na balkonu u vreći za spavanje i izmišlja priče o mravima koji su se prejeli špageta i slično.

Jednom sam upitao tetu Malicu zašto ja nju toliko volim, a ona je odgovorila:

- Zato što ja sebi dopuštam da budem ja, a tebi dopuštam da ti budeš ti...

I izgleda da je to prava istina!

VEČERA

- Mama, ja sam gladan...
- Što ćeš jesti? Jaja na oko?
- Pfu!
- Poli-salamu?
- Bljak!
- Juhicu od gljiva?
- Bože sačuvaj!
- Mlijeko s kukuruznim mrvicama?
- Hrsk, hrsk, ne bih.
- Palačinke s kakaom?
- Dosadno.
- Sve u svemu, ti uopće nisi gladan...
- Oh, umirem od gladi. Skapavam. Šećer u krvi mi se spustio i kotrlja se po sobi... Rušim se!
- Ne zezaj. Želiš li sir i vrhnje? Od tete Dragice.
- Teta Dragica je mrzovoljna, antipatična i ima bradavicu na nosu.
- Zbilja si naporan. A pašteta?
- Povraća mi se. Ako me bolje pogledaš, uočit ćeš da mi se želudac priljepio uz kralježnicu. Zapravo, umjesto želuca imam rupu. A i ona razna crijeva su se istanjila...
- Me, he... Mislim da idem spavati.
- A ja? Ostavit ćeš me bijednog i gladnog na rubu smrti... Zar je moguće da ću bez večere otploviti u carstvo snova? Pus-

tit ćeš da me proganjaju grčevi ničega i praznine... Mama, ali ja sam uistinu gladan!

-Da?

- Gladan kao vuk prije nego je smazao Crvenkapicu i baku.

-Joj! 1 što bi Vaša Gladnost izvoljela za večeru? Zucnite napokon. Nemojte više biti metaforični. Recite. Samo dajte.

- Na kraju naše ulice, u slatkoj maloj prodavaonici s onom groznom tetom koja zakida na vagi, e tamo, na četvrtoj polici od poda, centralno u odnosu na ulazna vrata, izložene su namirnice koje mogu utoliti moju neopisivu i beskrajnu glad...

- Pretvorila sam se uho.

-... a to su: gumeni bomboni s eukaliptusom, gumeni bomboni u obliku medeka, gumeni bomboni u obliku Coca Cole, čokolada Milka s jagodom i jogurtom, a kao vrhunac, Fanta u dvolitrenoj plastičnoj ambalaži. Što kažeš?

- Prava kraljevska gozba. Već jurim udovoljiti tvojim željama...

-A onda možemo zajedno gledati televiziju.

- Imaš pravo. To se zove priča sa sretnim završetkom. Uvijek sam mislila da je sreća nešto komplicirano, a kad tamo, dovoljno je kupiti trideset dekagrama gumenih bombona...

- Ali mama, život je jednostavan. Stalno ti ponavljam. Ti još moraš mnogo učiti...

MODERNI RUČAK

Jadna ja! Obećala sam mami da ću skuhati ručak. Onda sam uzela Kuharicu. Tamo je svašta pisalo i ništa nisam razumjela. Počela sam guliti krumpire. Glupi nožić me zafrkavao, a prsti su se međusobno posvađali. Krumpir bi se smanjio i stajnio, a ja sam se znojila. Mama je čitala novine. Bila sam uvrijeđena. Mama je čitala sportsku stranicu, o nekoj tenisačici. Mislim da me uhvatio jad. Krumpiri su bili četvrtasti i prljavi. Oprala sam ih pod mlazom vode. I sebe sam oprala, a i pola kuhinje. Mama se pokrila dekom i nastavila čitati. Krumpire sam narezala na ploške i bacila ih u tavu. Krumpiri su cvrčali i bilo im je vruće pa su skakali, a ulje prštalo. Prala sam pločice i pogledavala mamu, ali ona se okrenula na drugu stranu. Primitila sam da je i vaterpolo zanima. Krumpiri su strašno brzo požutjeli. Tražila sam neku spravu kojom bih ih izvadila iz vrelog ulja, ali ništa nije bilo dovoljno dobro. Počela sam ih nabađati vilicom, međutim, to je dugo trajalo. Krumpiri su pocrnjeli dok sam se okretala oko sebe. Bili su crni kao ugljen. Mama je upalila televizor i gledala sportske novosti, krumpiri su jaukali, a štednjak se zamastio. Pogledala sam mamu nježnim pogledom, ali ona je buljila u sportskog komentatora. Uzela sam spužvicu i počela čistiti štednjak. Cijeli stan bio je u dimu. Mama je zapisivala nogometne rezultate.

- Mama - uzdahnula sam - znam da sam obećala skuhati ručak, ali...

- Oh, sve je izgorjelo - mama kao da je tek tada postala svjesna što se zbiva u stanu. Ustala je i u brzini navukla tenisi-
ce.

- Požuri - rekla je. - Mi moderne žene nećemo biti žrtve nekakvih krumpira. Idemo na pizzu!

Bacila sam spužvicu i odjurila u kupaonicu. U nekoliko sekunda već smo bile vani.

Ali, kad narastem, bit ću moderna kao i mamica!

STO IMA NOVOGA

- Što ima novoga? - pitala me mamica.
- Kakvo dosadno, dosadno pitanje - zaključio sam.
- Dobro, onda ništa - mamica je zatvorila usta. Usnice su joj se oblikovale u točku. Pobijedio sam, pomislio sam. Više me neće ispitivati o školi, ocjenama, učiteljicama...

Bilo je više nego užasno. Mamica je samo mumljala. Kad bih je što zapitao, odvrtila bi mi jednim *mumljanjem*. Osjećao sam se kao da sam se vratio u neku pretpovijest i upravo sišao s grane. Komunicirali smo zvukovima, i to ja, koji sam s devet godina znao što znači riječ *komunikacija*. Osim mumljanja mamica bi odgovarala i s *hmmm*, *argh*, *khh-khh*, *mmmhhh*, *ü-ihhh* i sličnim zvukovima.

- Davor me je pozvao na rođendan u subotu.
- Hmm, hmm.
- Mogu li ići?
- Hmm, hmm.
- Trebao bih mu nešto kupiti.
- Argh, argh...
- Hoćeš li se uozbiljiti, mamice?
- Iiiiiiiiiih!
- Trebao bih odgovoriti Davoru.
- Uuuuuuuh!

Grozno. Mrtvačka tišina bila je samo povremeno prekinuta krkljanjem i mojim bijednim pitanjima. Mamica je uredno

kuhala ručak, pospremala, čitala novine, pila crnu kavu i šutjela. Večer se polako spuštala, a ona još uvijek nije pokazivala želju za razgovorom. Što je najgore, stalno joj je nekakav osmijeh titrao na licu, a taj me osmijeh prilično živcirao. Na kraju sam popustio. Stao sam je moliti:

- Daj, progovori, molim te. Jako mi je dosadno.

- Šmrc, šmrc.

- Moram nazvati Davora.

- Kha, kha.

- Znaš li da u kinu igra *Sam u kući*, treći nastavak? Čuo sam da je jako dobar.

- Mhhh, mhhh.

- Mamice, odustajem. Odgovarat ću ti na pitanja o učiteljicama, školi i ocjenama do sudnjeg dana, samo otvori usta.

Na to je moja mamica izjavila:

- E, baš dobro. I što ima novoga u školi?

Što ima novoga u školi? Najodvratnije i najdosadnije pitanje u mom životu. Ipak, razvezao sam na tu temu što sam opširnije mogao. Skužio sam da je moja mama najtvrdoglavija mama u Novom Zagrebu, a možda i u Starom Zagrebu.

Hmm, hmm, khh-khh, osim svega sjetio sam se poslovice *Pametniji popušta*. ▲ najpametniji - (to sam ja) - ide u kino i na rođendan.

Zar nisam neopisivo lukav?

ČUDESNA CEDULJICA

ČUDESNA CEDULJICA

Mario je stajao u sobi. Na ceduljici zalijepljenoj na vrata pisalo je:

Ja sam hrabar.

Ja mogu.

I s bubuljicama sam lijep.

Koristim se svojim znanjem.

Curama prilazim bez straha.

Škola mi ne stvara probleme.

Pubertet me ne može uništiti.

Pročitao je te rečenice desetak puta, glasno. Ah, noge su mu se tresle dok ih je čitao. K vragu i taj glupi strah, nikako da ga se riješi. Kada se približi zrcalu, uhvati ga jeza. Podšišao se i –stavio naušnicu u uho, ali se ne osjeća odlučno. Sve je protiv njega: sedmi razred, glupača iz povijesti, dosadnjaković iz tehničkoga, prekomjerno znojenje, zamuckivanje, siromaštvo. Nema love za Coca Colu, pizzu, crnu majicu.

- Okreni se k sebi - rekla mu je mama. - Ti si jedinstven i neponovljiv. To što si, što smo, trenutačno bez kinte i što ti se noge znoje neće vječno trajati. Vidiš kako sam ja pobijedila samu sebe.

Mama je bila dosadno ponosna što je uspjela smršavjeti sedam kilograma, a po stanu i hladnjaku visjele su različite ceduljice na kojima je pisalo: *Ne, hvala, nisam gladna. Nisam ovisna o hrani. Umjesto jela, djela.* Tako je to i počelo. Mama

se toliko bavila ceduljicama da je zaista izgubila tek. I on je htio sebi pomoći. Oponašao ju je, ali mu to nije polazilo za rukom. Kad bi pročitao *Ja mogu*, srce bi mu zakucalo *Ne mogu, ne mogu...* Valentina mu se ludo sviđala, a kad ga je upitala što misli

O svijetu i njegovoj budućnosti, promrmljao je Ambrzych... cimbriz... arcija... Jezik mu se sav zapetljao, a glava istog trenutka ispraznila. Valentina ga je promatrala kao da je pao s Mjeseca. Nije mogao zaboraviti taj pogled. A danas će je ponovno sresti. Mora popraviti dojam. *Koristim se svojim znanjem*, ponavljao je mažući kosu gelom. Onda je izašao.

Dečki su ga čekali na uglu. I Šonja. I Tanja. Valentinu nije vidio. Ah, srce mu se smrznulo, a ruke ovlažile. Trebali su zajedno ići u kino, mama mu je gurnula novčanicu u džep. Život nije tako crn, samo je Valentina kasnila.

Onda se pojavila, baš kad je izgubio svaku nadu. Osjećao je kako mu se lice izdužilo od razočaranja i upravo je pomislio kako će se rasplakati i kako je uzalud u sebi ponavljao da je hrabar kad ju je ugledao kako dolazi.

- Bok, društvo! - pozdravila je, a njega pogledala... onako. - Bojala sam se da ste već otišli.

- Nikamo bez tebe - Tanja ju je veselo zagrlila. Mario je stajao i osjećao kako mu kamenje pada sa srca. Prave pravcate stijene. Cijeli kamenolom.

- Veselim se što idemo u kino - rekla je Valentina. - Tako sam dobre volje. Život je bajan.

- Svijet u budućnosti očekuju velike nevolje. Morali bismo se već sada truditi da ih spriječimo - izgovorio je Mario u dah. Znoj ga je ponovno oblio i učinilo mu se kako opet nije ispao dovoljno pametan. Ali to je bio tek početak.

Valentina se nasmiješila. Mario joj je bio baš nekako sladak.

- Ma kakva glupa budućnost - rekla je. - Sadašnjost je najvažnija.

Sadašnjost, stresao se Mario. O tome nije razmišljao. SADAŠNJOST? Valjda ima pravo. Uzvratio joj je osmijeh, osjećao je kako mu se lice (a možda i srce) rastapa. Uhvatio je Valentinu za ruku, ona se tome nije začudila. Sve je odjednom izgledalo vrlo jednostavno. Sutra će na vrata zalijepiti novu ceduljicu, a na njoj će pisati:

Sadašnjost je najvažnija.

Valentina, volim te.

MOJA PRIČA O MARINI

Marina je imala bijele zube i zlatnu ribicu.

Ja sam imao kapu sa zelenim šiltom. Prozirnim. Kada gledaš kroz njega, nebo je zeleno.

Bila je to reklamna kapa.

Marina je rekla da se neće udati za mene. Srce mi se skoro raspuklo. U kuhinji je to rekla, a zlatna ribica je plivala u okruglom akvariju.

- Moram promijeniti akvarij - dodala je - ovo nije dobra SOLUCIJA...

Marina se služila stranim riječima.

Nisam je htio pitati što TO znači. Valjda se neka SOL stvara, mislio sam.

Imao sam potrebu ispasti jako pametan. A to je užasno teško, osobito dok si nesretan.

Grizao sam olovku u kutiji.

Marina je gotovo uvijek bila sama.

Ili sa mnom.

Nisam upoznao njezine roditelje. Oni su dolazili i odlazili, gospodin i gospođa Penezić, ali ja ih nisam sretao.

Strasno sam volio Marinu. Kada sad razmislim, ne znam što sam toliko volio u njoj, ali to *ne znam* volio sam više od ičega.

Marina je mnogo šutjela. Marina je sjedila zamišljena. Marina je prstom crtala po staklu. Ona mi je prva rekla: - Molim te, nemoj se KONFRONTIRATI...

A kada sam bacao papirnate avione kroz prozor sedmoga kata, ona me upitala:

- Zašto je sve to toliko tužno?
- Što je to tužno? - pitao sam.
- Papirnati avioni - odgovorila je.

I zaista, bili su tužni, ti avioni...

Baš sam volio Marinu. Imao sam dvanaest godina. I ona je imala dvanaest godina. U znaku ribe. A ja - strijelac. Nisam je mogao uhvatiti. Donio sam kapu sa zelenim šiltom koja je nebo pretvarala u more, ali Marina me odbila. Nabio sam kapu na čelo da se ne bi vidjelo kako plačem. Cijelo lice mi je bilo zeleno. I grickao sam olovku.

Onda je došlo ljeto, najpravije. Kako ljeto umije biti pakosno! Morao sam ići baki na more. Moje su kosti vapile za vitaminom D. A moja duša? Nitko ne pita za dušu kada imaš dvanaest godina. Moja duša je htjela sjediti pokraj Marine. Onako, neprimjetno. Ali mene su otpremili iz Trnskog prije negoli sam se snašao. Jedva sam stigao uzeti reklamnu kapu. Tatin prijatelj trubio je i nije gasio motor. Ušao sam u taj glupi auto, a u svjedodžbi se ocjene nisu još ni osušile.

Vrlo sam se slikovito izrazio, zar ne?

Uglavnom, kada sam se vratio, nakon dva i pol mjeseca riba, njoka, kupanja i skakanja, požurio sam Marini pokazati STUPANJ POCRNJELOSTI. Ona je stupnjevala svoje raspoloženje, 23 °C u hladu. Značilo je da je prilično dobre volje. Ja sam pocrnio 75% od boje nekog prosječnog crnca. A kosa mi je poplavila. I još uvijek sam imao šiltkapu.

Pozvonio sam jednom, dvaput, deset puta. Ništa. I kada krenuh, otvorila su se susjedna vrata.

- Koga trebaš? - pitala me gospođa Ninić. I odmah je dodala: -Ah, ti si, nisam te prepoznala... Marine više nema... Oni su odselili...

- Odselili su! - zajauknuo sam. - ODSELILI SU? - pitao sam ne vjerujući. Glasno. GLASNO. (Možda je sve neka šala?)

- Pa... odselili su, da. Oputovali... U Teheran... Tamo se može zaraditi - rekla je praktična gospođa Ninić.

-Aja?!... -zacvilio sam.

Gospođa Ninić me je malo bolje pogledala i rekla odjednom raznježeno:

- Marina ti je nešto ostavila.

- A adresa? - pitao sam.

- Nemam adrese - odgovorila je ona. - Pa... vratit će se jednog dana... Ehhh... čekaj da ti donesem...

Vratila se noseći okrugli akvarij. Ja sam pognuo glavu i još jače nabio kapu na oči.

Sve se zazelenjelo.

Zlatna ribica je plivala uokolo zajedno sa SOLUCIJOM... I više nije bila sasvim zlatna, već zelenkastoizlatna, pa suzatozelenkastoizlatna, a na kraju jakosuznatozelenkastoizlatna u tom akvariju i tužna kao papirnati avion koji je sa sedmog kata završio u najobičnijoj, mutnoj bari.

VJETAR

Držali smo se za ruke, a vjetar je puhao i ja sam mislio kako uopće nisam zaljubljen. Ni mrvicu. Ni najmanje.

Buljio sam u Tamarinu kosu koja se kovitlala i šutio.

Tamara je pušila cigaretu.

Kad sam rekao da je pušenje štetno, slegnula je ramenima. Držali smo se i dalje za ruke.

Onda sam opet šutio.

Bila je to nelagodna šutnja. Čudno sam se osjećao.

Tomislav me čekao na Zrinjevcu s prijateljima. Tamarini prsti bili su suhi i topli. Mirisala je na đurđice. Starac s torbom na leđima i prljavim licem pogledao nas je i nasmiješio se.

- Siromah - rekla je Tamara. - Moji se roditelji rastaju - dodala je.

Nisam se htio u to miješati. Ako se sad rasplače, neću nikada stići do Zrinjevca.

Tamari plakanje nije padalo na pamet. Oči su joj bile poput komadića leda u kojemu se sjaje sunčane zrake.

- Sve je prolazno - rekla je Tamara i zastala, tenisice su joj se odvezale. Ispustio sam njezinu ruku i odjednom mi se učinilo da sam izgubio nešto dragocjeno.

- Tomislav me čeka sa škvadrom - izgovorio sam ne gledajući u njezinu smjeru. Vjetar je baš dosadno puhao i raznosio miris đurđica. Strašno sam se htio pokazati pred dečkima. Otkad sam hodao s Tamarom, proglasili su me bezveznjakom.

A bio sam *najglavniji* u školi. Tamara im se činila čudnom. Govorili su da nije za mene.

- Onda požuri - rekla je. Kosa joj je lebdjela u zraku.

- Zbogom - prošaputao sam patetično.

Bio sam siguran da nisam zaljubljen. I bio sam siguran da sam nešto izgubio. Dva osjećaja u isto vrijeme doticala su se u meni. Nezadovoljan, trčao sam dečkima. Vjetar mi je puhao u lice.

Ubrzo, Tamara se preselila. Njezini roditelji su se rastali i zamijenili stan. Nakon nekoliko mjeseci tata joj je poginuo u ratu. Pročitao sam to u novinama. Razmišljao sam o Tamari, uvijek je bila previše tužna, kao da je naslućivala što će se dogoditi. Nikada me nije gnjavila svojim pričama. Samo bi zapalila cigaretu i pušila.

Možda sam joj trebao biti bolji prijatelj.

Često, kad vjetar zapuše, vidim Tamaru i njezinu raspletenu kosu u krošnjama drveća. Poželim je nazvati, ali se stidim. Poželim joj napisati pismo, ali ne pišem. Nadam se da ću je jednom slučajno sresti i reći joj nešto, onako, iz sebe. Uopće ne znam što će to biti. Ali kad vjetar zapuše, učini mi se da čujem svoje riječi: Volim te.

SUSRET

- Došla sam iz zvijezda Lava - izrecitira Sanja.

Hmm, možda su ipak neke zvijezde posrijedi, pomisli Marko, gledajući njezinu kosu. Sjajna, mekana, zlatnosmeđa, pljuštala je u slapu po ramenima. Nastavim li je promatrati, pretvorit ću se u pjesnika.

- A ja sam s Trešnjevke - reče Marko.

- No, dobro, a što ćemo sada raditi? Što?

- Možemo se držati za ruke...

-1 što još?

To je dovoljno, pomisli Marko. Kakva zgodna cura! Dugonoga, plavokosa i nasmijana. Posve drukčija od onih glupača iz razreda...

Morat će to ispričati dečkima. Upoznao ju je na tramvajskoj postaji, nije mogao vjerovati da se čuda događaju i na tramvajskim postajama. Zapravo, gotovo je skočio na nju, izlazeći.

- Oprosti...

A njezin osmijeh! Zubi bijeli, bijeli, bijeli. Malo mu se zavrtjelo u glavi. Ljudi su odjednom nestali. Kiosk s novinama ispario. Ptičice zapjevale. I sve je postalo svjetlije. Časak prije izgledalo ja kao da će ponovno početi kišiti; cmizdrava kiša padala je već sedam dana bez prestanka...

- Slabo ti je? - upitala je.

- U tramvaju je bilo zagušljivo - ispričavao se, a ona se smiješila.

- Zovem se Sanja...

Stajali su tako. Pet, deset minuta. Možda vječnost. Marko je zaboravio na košarkaški trening, čekao je da mu se razbistri u glavi.

- Kao da se poznajemo...

- Kao da se poznajemo...

Krenuli su zajedno niz ulicu. Valjda ne sanjam, mislio je Marko. Uštipnuo se za nos, dodirnuo potajno djevojčinu jaknu. Pričali o školi, filmovima, ljetovanju, a Marko je osjećao kako cvate, kako se sav topi iznutra; pobojavao se da će se raspasti, a kad su zastali, noge su mu klecale.

Zar je ljubav tako nezgodna? Izgleda kao bolest. Jako je nepredvidljiva.

- Spustila sam se na Zemlju prije više godina - Sanja je nastavila priču. - Zar mi ne vjeruješ? Htjela sam upoznati Zemlju. Probudila sam se u domu za napuštenu djecu. Nisam mogla imati roditelje... Onda su me usvojili...

- Tužno...

- Nije tužno... - odgovori Sanja.

Prolazili su pokraj izloga. Marku je srce brže kucalo.

Čudna djevojka! Nekako, kao da zaista nije s ovoga svijeta. Tko zna odakle smo i kamo idemo, pomislio je.

- Evo, ovdje stanujem - rekla je Sanja ispred zelene kuće.

- Došli smo. Nisam ni trebala tramvaj... - nasmijala se. - Pogledaj ovo zvonce. Piše: Tomić. To sam ja.

- Tomić - prošapta Marko zaneseno.

- Možeš me nazvati. Broj je u telefonskom imeniku. Drago mi je što sam te upoznala. Jako drago - Sanja ga poljubi u obraz.

- Sad se neću umivati tri dana, a možda i četiri - izgovori Marko.

Vraćao se kući opijen, jedva se dovukao do Trešnjevke. Činilo mu se da život ne može biti ljepši. Napokon je shvaćao svoju previše romantičnu mamu koja bi često plakala gledajući filmove na televiziji, imala je zalihu suza, napunila bi ocean ako bi kojim slučajem presahnuo...

Kad je došao kući, ušuljao se u sobu. Htio je biti sam sa svojim mislima. Vraćao se u film s djevojkom, neprestano ga vrtio: tramvajska postaja, svjetlost, njezina kosa i osmijeh...

Mogao bih je nazvati, pomislio je i odjednom ga nešto zažebe oko srca, i kao da hladan vjetar zapuše niotkuda. On okrene broj koji je našao u imeniku, a oštar, piskav glas odvraća:

- Kakvu Sanju trebate? Nemamo nikakvu Sanju. Nismo nikoga usvojili. Jeste li vi pali s Marsa?

Znao sam, pomisli Marko. Osjećao sam da nešto nije u redu, bilo je previše čudesno. Zašto mi se to dogodilo? Jesam li sve izmislio? Možda sam samo zaspao? Marko krene prema krevetu osjećajući kako mu se oči pune suzama, a plava ceduljica, zaleprša mu pred nosom. On je uhvati u letu. Pisalo je: OPROSTI, IPAK SAM IZ ZVIJEŽDA LAVA. VRAĆAM SE U SVOJU DOMOVINU. OTKRILA SAM DAJE LJUBAV POSVUD UVIJEK ISTA. ZATO ONA GOVORI SVIM JEZICIMA. SVE ĆE BITI U REDU. OPROSTI MI NA ZNATIŽELJI, SANJA. U ovo nitko neće povjerovati, pomisli Marko, ovo nikome ne mogu ispričati, strpali bi me u ludnicu. Još mi sve izgleda kao san.

Otvori vrata dnevnog boravka. Mama je sklupčana sjedila u naslonjaču.

- Već si se vratio s košarke? - upita ga.

- Da - kratko odgovori. - A što je na televiziji?
- Film - odgovori mama. - Ljubavni, Nije za dečke...
- A možda i jest... - prošapće Marko i sjedne na stolac do mame. - Nadam se samo da ima sretan završetak...

TELE FON ORI JADA

- Halo, molim Vida.
- Kojeg Vida?
- Prepoznala sam te. Baš si duhovit.
- O čemu vi to govorite?
- Nemoj se izmotavati. Idemo li danas u kino?
- Mama me ne pušta. Zavezala me za nogu stola i gurnula mi knjigu iz biologije. Pfu! Jedva sam doplazio do telefona. Pobacala je svu literaturu o odgoju djece i namjerava izmisliti »novu pedagogiju«. Što je bilo, bilo je... Svaki raj ima kraj...

- Ako ne želiš ići sa mnom u kino, ne moraš barem izmišljati... Više me ne voliš.

- Ma, volim te. Samo me žuljaju okovi, pa sam neraspložen.

- Priznaj da ti se sviđa Hrvojka...

- Hrvojka? Daj me pošakljaj. Malo previše gledaš *Beverly Hills*. Preumoran sam se rodio da bih se stalno zaljubljavao.

- Ti baš nisi nimalo romantičan.

-Ja sam dijete novog doba. Upao sam u preuranjeni pubertet, prerano sam išao u prvi razred, prvi zubi su mi prerano ispali, prerano sam imao roditelje, prerano sam počeo skupljati jedinice iz biologije... još nisam naučio biti romantičan. Moja sestra je romantična. Mogu ti reći da je to grozno. To ti je kao neka splačina...

-Voljela bih čuti nešto nježno...

- Ostao sam bez riječi.
 - Nakon tolikog blebetanja. I znači, nećemo u kino.
 - Vidiš da sam u zatvoru. Mama je postavila alarm kad treba izaći iz stana. Cijela zgrada zvoni. Ne mogu zbrisati.
 - Hrvojkica je rekla da si joj namignuo pod odmorom.
 - Od namigivanja se dobivaju bore. Ne bi mi palo na pamet. Bila je to optička varka. Reci joj da promijeni dioptriju.
 - Voliš li ti mene, uopće?
 - Aha.
 - Možeš li to reći nekako uvjerljivije?
 - Aha.
 - Pa, reci.
 - Jao!
 - Baš si neki.
 - Ma, stao sam na hrenovku sa senfom...
 - Svašta...
 - Ozbiljno ti kažem. Moj zatvorenički ručak.
 - Sutra nećeš biti u kazni?
 - Ako nagovorim Boga da nagovori mamu da me pusti...
 - Nazvat ću te. Bok.
 - Bok. Volim te.
- KLIK!
- Nadam se da me nije čula...

RASTANAK

Čekao sam, čekao i čekao Doru.

Dora nije došla.

Osjećao sam knedlu u grlu. I njoku. I jabuku.

Plakalo mi se, a bio sam duhovit. Vraćajući se kući, pokušao i zgužvan, oronuo i jadan, tjeskoban i krepan, sreo sam Žaca. Rekao mi je da sam glupan. Znao sam da jesam. Nabildao sam mišiće zbog Dore. Utetovirao njezino ime na zapešće.

- Baš si truba - rekao je Žac.

- Oboa, trombon, vjerojatno frula - zezao sam se, a suze su mi lijevale unutra, kišilo je po svim unutarnjim organima.

- Vidjelo se na njoj da više ne trza na tebe.

- Što se vidjelo?

- Vidjelo se. Oči su joj bile na pola koplja. Kiselo se smijala.

- Kiselo se smijala?

- Zijevala je...

- Zijevala je? Zašto mi nije rekla da sam joj dosadan, ako je tako.

- Ona je toliko dobro odgojena da uopće ne može to izustiti. Lakše je ne doći na čvenk.

- Nisam tako zamišljao dobar odgoj - rekao sam drhteći. Zubi su mi cvokotali, a moj se svijet rušio kao kula od karata. Mislio sam da imam četiri asa u rukavu, a kad tamo, nisam ni skužio pravila igre. Pokušavao sam zadržati ravnotežu između

katastrofičnosti i ravnodušnosti, ali sam se dobrano zaljuljao i umalo pao Žacu u naručje. Samo bi mi to trebalo. Skulirao sam se u pravom trenutku, prije negoli je nagib postao opasan.

-1 što sada? - upitao je. Učinilo mi se da se zlobno ceri. Kao da ga je nešto veselilo, lagani osmijeh gotovo nevidljive zlu-radosti preletio mu je preko lica.

- Pa, idem kući utopiti se u jadu i tuzi. Zatvorit ću se u sobu, spustiti rolete i obojiti kosu u crno...

Napustio sam Žaca u prvoj brzini. Suze samo što se nisu iskotrljale potpomognute valom emocija. Kao da se tornado zavrtlao iz dubine moje duše. Nisam ni znao da sam bio toliko zaljubljen.

Šetao sam oko kuće dobrih pola sata. U stubištu sam sjedio oko petnaest minuta, ispod stepenica u prizemlju. Razmišljao sam. Bilo mi je slabo.

Kad sam napokon ušao u stan, svi su znali koliko je sati. Na nosu mi je najvećim mogućim slovima pisalo da sam ostavljen. Poželio sam utjehu što je bila taktička pogreška jer u mojoj kući možeš dobiti samo hladnu juhu ili krpu za pranje poda ili knjigu za čitanje.

- Vrijeme se skratilo za dvadeset posto. Možda je zato vaša ljubav tako brzo prošla - rekla je moja najstarija, nemoguće pametna sestra.

- Izgledaš k'o kreten - dodala je majčica majčinski. -1 ja bih se odljubila.

- Žene vole odrješite muškarce - zacvilio je najdraži tataca zalijevajući fikus. Poslije mu je listove namazao uljem i otpjevao uspavanku.

Stajao sam pokisnut. Imao sam osjećaj da su mi se i uši slomile od tuge.

Otišao sam u sobu, zaključao se i spustio rolete.

Nitko mi ni čaj nije donio.

Zaspao sam s Dorinim imenom na usnama.

Probudila me zvonjava telefona.

- Nisam ti se mogla prije javiti - zacvrkutala je Dora. - Nadam se da me nisi dugo čekao. Mama i ja zaglavile smo u gradu. Tramvaji nisu vozili. Kupila sam ti nešto.

- Štoooo? - jedva sam izgovorio. Odjednom sam imao previše zraka. Zora je svitala drugi put u razmaku od dvanaest sati. Moje je srce nabujalo, a ljubav me preplavila. Pobjojao sam se da ću se transformirati u nešto vodenasto s mnogo mjehurica...

- Vidimo se sutra. U isto vrijeme, na istome mjestu.

Ušao sam u kuhinju kao pobjednik. Tata je strugao jaja u tavi. Mama mu je čitala svoj dnevnik otprije desetak godina. Bilo im je užasno zabavno.

- Haj - pozdravio sam. - Ima li kaj za klopou? - upitao sam. Mama me pogledala neodlučno nevinim pogledom.

- Nisam znala da će ti se stanje popraviti pa nisam ništa spremila...

Što je, je. Moji starci nikada ne paničare. Njihovu jedinom sinu skoro se slomilo srce, a oni se zabavljaju.

- Evo, pojedij ovo do kraja - tata mi je dodao pola svog rastackanog jajeta.

Sva sreća da me Dora voli, pomislio sam.

Sutra ću napraviti deset trbušnjaka više, odlučili.

ZALJUBLJEN U LJUBAV

Prije tri mjeseca kada sam bio jako romantičan, kupio sam Tajani Štampar buketić cvijeća. Žutog, plavog i crvenog, jer se baš ne razumijem u botaniku.

Moja sestra Gljiva (nadimak) često dobiva cvijeće od svog dečka Štruce (nadimak) i jako je zaljubljena. Kad sam sve zbrojio i oduzeo, shvatio sam da te mirisave biljke i ljubav imaju nešto zajedničko.

S obzirom da mi se Tajana Štampar sviđa još od prvog razreda, a sada oboje idemo u četvrti, odlučio sam joj to pokazati.

Poznata je stvar da sam ja posljednji romantik u kvartu. Nešto kao *Posljednji Mohikanac* ili *čovječja ribica*. Vrlo sam rijetka i dragocjena pojava u ovom surovom i hladnom svijetu.

Uglavnom, prvo sam u Tajanin leksikon napisao da mi se ona sviđa. Zatim sam u njezin spomenar nacrtao veliko srce. (Akwarel.) Iskreno govoreći, Tajana na sve to nije ni trznula.

Tada sam naručio pjesmu na radiju za nju. Cijeli razred čuo je moju ljubavnu poruku emitiranu putem radiovalova, ali Tajana Štampar je tog dana u toliko i toliko sati i minuta prala kosu šamponom od koprive i nije čula ništa. Napisao sam poruku sprejem u pothodniku, *Tajana, voli te Skipi* (nadimak), ali je neki majmun poruku prebojao.

Bio sam shrvan.

Ljubav me strašno iscrpila.

Napokon sam pokušao s cvijećem, znajući da kod moje sestre cvijeće uvijek pali.

Presreo sam Tajanu kad je išla u glazbenu školu. Kao prava žena moga života, Tajana pohađa dvije škole. Toliko je, idealna.

Uglavnom, pretrčao sam preko raskršća i zamahao joj buketićem žutog, plavog i crvenog cvijeća pred nosom.

- Ajme, što si dosadan Skipi.

I uzela cvijeće. Ali više onako, iz sažaljenja.

Ostao sam sav pokisnut, iako je sunce pržilo. Bio sam kao gromom ošinut.

Tog trenutka postao sam manje romantičan.

Sazreo sam i počeo pisati pjesme.

Kakve?

Nećete vjerovati ali - ljubavne.

To je jače od mene.

SLIKAR I PTICA

SLIKAR I PTICA

Slikar je slikao ptice. A ptice su znale odletjeti sa slika i ljutiti slikara. Bile su jako neozbiljne, najčudnije složenih boja, s velikim kljunovima i raskošnim krilima. Jednostavno, bile su prelijepe, ali su prečesto bježale.

- Moj muž ništa ne radi - tužila se slikarova žena susjedi. - Kad god se popnem u atelijer, vidim ga kako sjedi pred praznim platnom. Izgleda kao da je izgubio inspiraciju.

Slikar je osjećao nemoć. Nije mogao objasniti da on zapravo neprestano slika, a da ptice neprestano odlijeću čim dovrši posao.

- Toliko smo lijepe, moramo te napustiti - rekle bi mu. - Mi ne pripadamo ovome svijetu...

Ponekad bi neka manje uspješno naslikana ptica ostala živjeti na platnu i slikarova žena bi tada bila zadovoljna. A slikar nije spominjao ptice koje su odletjele, bojeći se da bi ga ljudi mogli proglasiti ludim. Pokušavao je slikati cvijeće, krajolike, školjke, ali to ga nije činilo sretnim. Kad god bi, međutim, slikao pticu, izgledalo mu je kao da mu srce dobiva krila i nešto bi ga tjeralo na savršene poteze kistom.

Savršenstvo ga je odvajalo od priznanja koje je mogao dobiti za svoj rad budući da se nije mogao pohvaliti onime što se nije vidjelo. Bio je pomalo tužan zbog nesklada u kojem je živio i često se ispričavao zbog »lijenosti« u koju je upao.

- Žalosno - odgovorila bi ona - da ne možeš snagom volje vratiti talent koji si imao...

Slikar je šutio, slikao, a ptice bi jutrom odlazile.

- Što si radio čitavu noć? - pitala bi žena.

- Sjedio - odgovorio bi slikar.

Jedne večeri slikar je naslikao najljepšu pticu u svom životu. Izgledala je kao da je sastavljena od čipke, pjene, sunca i mjesečine. Pokretala se u razlomljenim namazima boje i treperila poput priviđenja.

- Ovoga puta ideš sa mnom - zacvrkutala je. - Ja sam ona u kojoj se nalaze sve ptice koje si do danas naslikao. Ja sam ona koja je čekala da bude naslikana da bih te odvela u svijet u kojem je ljepoti darovana vječnost, a ne trošnost platna i boje... Nasloni glavu na moje krilo i pođimo...

Slikar poslušao pticu. Bio je već umoran i star, a i ljudi su mu dosadili. Dotaknuo je ptičje krilo i poletio, daleko, daleko...

Ujutro je slikarova žena ušla u atelijer i imala što vidjeti - soba je bila prepuna dovršenih slika s pticama. Pomislila je da se nalazi u rajskome vrtu i na neki način imala je pravo. Stari slikar spokojno je spavao na svome krevetu, a njegove slike otkrivale su tajnu nevidljivog. Ponekad se u onome što ne znamo ili ne možemo vidjeti kriju svjetovi čudesne ljepote.

O DJEVOJČICI KOJA JE VOLJELA SANJARITI

Bila jednom jedna djevojčica koja je samo sanjerala.

Ponedjeljkom je sanjerala o prinčevima i princezama.

Utorkom je sanjerala o sladoledima i tortama.

Srijedom je sanjerala o lutkama i medvjedima.

Četvrtkom je sanjerala o smijehu i veselju.

Petkom je sanjerala o Suncu i zvijezdama.

Subotom je sanjerala o beskrajnoj ljubavi.

Nedjeljom je sanjerala o sanjarenju.

Šetala je svijetom s glavom u oblacima i svi su je upozoravali da je to jako, jako štetno. Sanjarenje je kao zarazna bolest, govorili su. Nikada ništa od onih koji sanjare! Prestani prije nego li se razboliš, molili su je.

Ali sanjarenje je bilo jače od djevojčice i ona se toliko izvještala u tome, tako da se jednog dana dogodilo - čudo. Obično je sanjerala zatvorenih očiju, a tada - kada ih je otvorila - ugledala je: dva princa i dvije princeze, četiri torte, sladolede u čašama, dvadesetak lutaka, sedam medvjedića. Sunce s plavom maskom preko lica (zbog jačine svjetlosti), zvijezde i ljubav. Ljubav baš nije mogla vidjeti, ali ju je osjećala. Sve je bilo nekako prozračno, a opet stvarno. Pojela je tri sladoleda i komadić torte - i na kraju se čudila što se ne čudi. Izgledalo joj je prirodno da priča sa Suncem (smanjilo se na veličinu lopte) i igra se sa zvjezdicama (bile su poput zrnaca riže), da se druži s

pravim prinčevima i princezama... Sasvim je zaboravila na vanjski svijet (to joj uopće nije bilo teško), pa je tako zaboravila i otići u školu. Čitavo prijepodne provela je u sobi, u spavaćici, učeći svoje nove prijatelje pjesmicama i brojalicama. Sunce ju je škakljalo po leđima (obožavala je škakljanje), a zvijezdice su treperenjem stvarale glazbu, nebesku glazbu.

Kada se mama vratila s posla kući, imala je što vidjeti: svoju ljubljenu kćerkicu kako se dobro zabavlja u čudnom društvu.

- Što se događa? - upitala je tiho (jer ipak je to bila jedna pristojna mama, a ne neka stroga i mračna spodoba).

- Sanjarila sam, i... - odgovorila je djevojčica. - Evo, upoznaj se sa Suncem i s ostalima...

Mama se zamalo srušila na pod, a bogme je i problijedjela!

- A škola? - upitala je kao i svaka mama.

- Koja škola? - začudila se djevojčica.

- Nije važno - odgovorila je mama jer je i njoj odjednom izgledalo prirodnije družiti se sa Suncem i zvijezdama nego ići u školu.

Uskoro se pročulo po gradu da djevojčica koja sanjari ima čudesnu moć ispunjavanja svojih sanja. Ubrzo su razni ljudi tražili njezinu pomoć, pa su čak i predsjednici malih, siromašnih država dolazili po savjete kod nje. Djevojčica baš nije mogla sanjariti za sve kojima je to bilo potrebno, ali ih je vrlo rado podučavala toj vještini. Na kraju bi im darovala »raspored sanjarenja«.

- Ako samo jedan sat dnevno sanjate o ljepoti, ljubavi i čudima, ona će se događati - rekla bi im djevojčica.

A kada bi se umorila, odlazila je u svoju sobu, znajući da su svi njezini prijatelji unutra i da je čekaju, i onda se igrala, igrala i igrala (ta imala je samo dvanaest godina). Sunce bi je škakljalo, a zvijezde pjevušile i djevojčica je bila sretna. I mama je bila sretna.

Jer sreća je zapravo jednostavna. Ona ulazi u otvorena srca i treba je samo prepoznati i pustiti.

I zaželjeti joj dobrodošlicu jednim velikim osmijehom.

TRI KRALJEVNE

Bila jednom kraljevna Spavalica. Bila jednom druga kraljevna Zijevalica. Bila jednom treća kraljevna Drijemalica. One bijahu najbolje prijateljice. Izvrsno su se slagale i nadopunjavale u spavanju, knjavanju i drijemanju, a čak i hrkanju. Obično su sanjale kako uživaju u sanjanju. Prevertale su se po krevetima, izležavale po sofama, ljuljuškale u stolicama. Kad bi se kojim slučajem probudile, vjeđe su pridržavale posebnim štipalj-kama. Zlatnim. Dvorjani bi špricali razne mirise po prostoriji da ih razbude, ali stvarnost je kraljevnama bila prilično dosadna, pa bi one, ubrzo, opet zaspale. Kraljevi su vječno bili na putu, a kako su kraljevstva bila mala, stalno su provodile vrijeme zajedno. Kao dobre susjede. Ujutro bi drijemajući pile čaj kod Zijevalice, popodne bi se nakon krasnog ručka odmarale kod Spavalice, a navečer bi mrtve umorne zaspale u Drijemalčinu dnevnom boravku.

Jednoga dana, a možda ih je bilo i više, sve se promijenilo. Kraljevine su se probudile. Ne baš naglo, već postupno. Kraljevna Spavalica dobila je sinčića Zvončića, Zijevalica je rodila djevojčicu Sunčicu, a Drijemalica se razveselila djevojčici Malini. Ijoj! Morale su otvarati četvore oči. I zato su se na kraju sasvim razbudile.

Jako im se sviđala nova stvarnost.

Sviđalo im se što su postale mame. Družile su se i dalje i često razgovarale o svojoj djeci. Više im se nikako nije spavalo:

Zvončić, Sunčica i Malina stalno su negdje trčkarali, pa su morale biti budne. Budnost ih je osvajala i činila se dobrom kao najbolji, najbolji san. Budnost je postala pravo uživanje.

- Sjećate li se zajedničkog hrkanja? - prisjećale su se. - Ili onog sna sa zmajevima i šeširima? Toliko smo sanjale, nikada nećemo moći potrošiti te snove, uvijek ćemo ih moći pričati kao priču za laku noć...

Tako su i činile svojoj djeci prije spavanja...

Ah, bile su jednom tri kraljevne. Prva se zvala kraljevna Bajkalica, druga se zvala kraljevna Pričalica, a trećoj je bilo ime Pjesmarica...

ZNATIŽELJNI CRV

- Kako li sam se ucrvao - reče crv. - Život kao da više nema smisla. Sve je crvljivo, trulo, dosadno. Trešnje, jabuke, kruške... to silno voće ide mi na živce. Htio bih biti filozof, mislilac. Pisati znanstvene radove. Raspravljati o Bogu, ljubavi i ispunjenju. Biti mudar. Kupiti leptir-mašnu i oploviti svijet skriven u brodskoj kuhinji. Naučiti jezike. Kušati razna jela. Htio bih se iscrviti u pozitivnom smislu. Iskoristiti sve mogućnosti... Ah, htio bih biti genijalan...

- Kakav glupi crv! - drekne Marko ugledavši crva kako odlučno izlazi iz smeđeg, pitomog kestena...

- Zasada sam izbjegao kesten-pire! - crv ponosno usklikne. - Nacrva sam se straha... ali uspjeh ću!

I krene dalje. U nepoznato. Kao i svi znatiželjnici koji žele otkriti tajnu srca, ljubavi i uma.

Ah, crviću, želim ti mnogo sreće!

NEZADOVOLJNI ŽABAC

Jednom se žabac pretvorio u princa. I bilo mu je strašno neudobno. Uopće mu se nije sviđjela princeza, ni dvorac, ni priča. Došli su pisci, prevoditelji, ilustratori i uvjeravali princožapca kako je važno da završe bajku kako treba. Princožabac ih je mrzovoljno saslušao. Sanjario je o lopočima, jezeru i mušicama. Princeza je bila duboko uvrijeđena, a priča se skoro rastrgala od bijesa na komadiće. Takvi junaci njoj nisu trebali! Prevoditelji također nisu znali što da rade, a ilustratori su se potukli. Pisci su ustanovili da više nemaju nikakvu moć: čak ih je i jedan žabac vukao za nos! Nitko nikome nije htio i nije mogao pomoći. I tako nije nastala bajka. I nije bilo sretnog svršetka. I mene nisu pozvali na gozbu. A princožabac i dalje sjedi na panju pokraj močvare i čeka bolja vremena. I čeka nekog naopakog pisca i naopaku priču u kojoj se prinčevi pretvaraju u žapce, a princeze u žabice. I gdje se svijet ne sastoji od pisanja, književnosti i literature, već samo od kukaca, mulja i kreketanja.

STO JE ČIJE

Bio jednom jedan zec. Iz obitelji zečeva s Ruba šume. I bio jednom jedan drugi zec. Iz obitelji zečeva iz Sredine šume. I nisu se poznavali.

Prvi zec trčanje je učio kod učitelja cik-cak trčanja.

Drugi zec trčanje je učio kod učitelja simo-tamo trčanja.

Prvi zec s Ruba šume vježbao je trčanje prema Sredini šume.

Drugi zec je iz Sredine šume vježbao trčanje prema Rubu šume.

I jednom su se sreli. Prvi je zec skočio u *cak*, a drugi zec je skočio u *tamo*. A cak i tamo bilo je isto.

- Što radiš u mom *caku*? - upitao je prvi zec s ružičastim ušima.

- Što radiš u mom *tamo*? - upitao je zec s plavim ušima.

I gledali su se pomalo neprijateljski.

- Ovo je oduvijek bio moj *cak* - rekao je prvi zec. - Otkad pamtim sebe...

- Ne bih se složio - pobunio se drugi zec - ovo je moje *tamo* otkad je i moje obitelji... To znači od davnina.

I lijepo su se potukli. Po zečji. Natezali su jedan drugog za uši, pa su zecu s ružičastim ušima uši poplavile, a zecu s plavim ušima uši su poružičastile.

U žaru borbe nisu ni primijetili kako im se prišuljala lisića.

Što radite u mojem *ovdje*? - dreknuh je i odalamila i jednog i drugog zeca po njušci. Zečevi su se ispružili koliko su dugi i široki. Nisu ni pisnuli. Lisica je slavodobno sjela među njih i počela se oblizavati.

Ja sam to sve iz prikrajka gledala i što sam više gledala, više sam se ljutita. Ovo je moje *cak*, moje *tamo* i moje *ovdje* pomislila sam, a oni se prave važni. Zakoračila sam u priču, onako ljutita. I prije negoli sam spustila nogu, od zvuka mog koraka, zečevi se probudiše. Zajedno s lisicom kidnuli su u nepoznatom smjeru.

A ja stavih točku u *cak*, u *tamo*, u *ovdje*.

Jer ovo je moja priča. Na znanje i ravnanje svima, molim lijepo!

E, BAŠ MI NIJE ŽAO

Bila jednom jedna spisateljica (e, baš mi ju je žao), koja se nije mogla dosjetiti o čemu bi pisala (e, baš mi ju je žao). Smatrala je da ja sve već rečeno (e, baš mi ju je žao) i da ona samo ponavlja već ponovljeno (e, baš mi ju je žao). Osim svega bila je i pomalo mudra (e, baš mi ju je žao) i podosta lijena jer to ide zajedno (e, baš mi ju je žao). Nije bila ambiciozna (e, baš mi ju je žao) i nije voljela pričati o onome što je napisala (e, baš mi ju je žao). U pisanju je nešto uvijek mučilo spisateljicu (e, baš mi ju je žao), a i u nepisanju ju je također nešto mučilo (e, baš mi ju je žao). A, opet, voljela je knjige (e, baš mi ju je žao) i mislila je da su važne (e, baš mi ju je žao).

Jednog dana nazvala je urednica (e, baš mi ju je žao), a poznato je da urednice trebaju uredovati (e, baš mi ju je žao) i spisateljica ju je zamolila:

- Naredi mi da napišem knjigu (e, baš mi ju je žao).

Urednica je rekla:

- Naređujem (e, baš mi ju je žao)!

Zatim se spisateljica zaključala u sobu (e, baš mi ju je žao), a ključ bacila kroz prozor (e, baš mi ju je žao). Pisala je i pisala dok nije napisala ono što je mislila napisati (e, baš mi ju je žao). Kad je bila gotova, buduća knjiga upitala je spisateljicu:

-Je li ti žao što si me napisala?

A spisateljica je odgovorila:

- E, baš mi nije žao!

BILJEŠKA O AUTORICI

Sanja Pilić rođena je 1954. godine u Splitu. Osnovnu školu i Školu primijenjene umjetnosti završila je u Zagrebu.

Objavila je knjige: *Ah, ludnica* (Globus, 1986), *Tjeskoba šutnje* (Revija, 1990), *Ženske pjesme* (Mozaik knjiga, 2000, 2001), *Faktor uspjeha* (Mozaik knjiga, 2002, 2003), *O mamama sve najbolje* (Mladost, 1990, 1992), *Nemam vremena* (Mladost, 1994, Alfa, 2003), *Mrvice iz dnevnog boravka* (Znanje, 1995, Alfa, 2003), *A baš mi nije žao* (Mozaik knjiga, 1998.), *Zafrkancije, zezancije, stnijancije i ludancije* (Školska knjiga, 2001, 2003), *Sasvim sam popubertetio* (Kašmir promet, 2002), *Različitosti, od vrijeđanja do umorstva, priča Leti, Marta, leti* (Ljevak, 2003) *Znala sam da moram izabrati drugačiji život* (Mozaik knjiga 2003, 2004), *Nipetnišest* (zajedno s Višnjom Biti) (Školska knjiga, 2003), *Hoću i ja* (Mozaik knjiga, 2004), te slikovnice: *Vidiš da se moram zabavljati* (Kašmir promet, 1999), *Znatželjna koka* (Kašmir promet, 2000), *Zaljubljeni medo* (Kašmir promet, 2000, 2002), *Jupi, došao je Sveti Nikola* (Školska knjiga, 2003), *Princeza* (Školska knjiga, 2004).

Dobila je drugu nagradu »Večernjeg lista« za kratku priču 1981. godine, drugu nagradu za radioigru *O kome se to radi* Radio-Študenta i revije »Literatura« 1990. (Slovenija), nagradu »Grigor Vitez« za knjigu *O mamama sve najbolje*, (1990), nagradu »Ivana Brlić-Mažuranić« za knjigu *Mrvice iz dnevnog boravka* (1995) i za knjigu *Zafrkancije, zezancije, smijancije i ludancije* (2001) i ponovno nagradu »Grigor Vitez« za knjigu *Sasvim sam popubertetio* (2002).

Živi i radi u Zagrebu kao samostalna umjetnica.

SADRŽAJ

<i>Predgovor</i>	5
------------------	---

AUTOPORTRET

Autoportret	13
Sat prirode	14
Jako dobar san	16
Čudnovata bolest	18
Razgovori o vremenu	20
Žbržčmprs, okvrtčćmnj	23
Vau, vau	25

TAKAV ŽIVOT

Takav život	29
Želite li čuti	30
Razgovarajmo o životu	32
Tatina najstrašnija priča	35
Moja mama	37
Kakav i takav	38
Princeza i priča	39
Moji, moji	42
Rođendan	44

KRASAN DAN

Krasan dan	49
Nesanica	52

Izgubljeno - nađeno	54
Znatiželjni Videk	56
Recept za ljeto	58
Moja teta Malica	60
Večera	62
Moderni ručak	65
Što ima novoga	67

ČUDESNA CEDULJICA

Čudesna ceduljica	71
Moja priča o Marini	74
Vjetar	78
Susret	80
Telefonorijada	84
Rastanak	86
Zaljubljen u ljubav	89

SLIKAR I PTICA

Slikar i ptica	93
O djevojčici koja je voljela sanjariti	95
Tri kraljevine	98
Znatiželjni crv	100
Nezadovoljni žabac	101
Što je čije	102
E, baš mi nije žao	105

<i>Bilješka o autorici</i>	106
----------------------------	------------